

SANDVIK AB ÅRSREDOVISNING 1987

Innehåll

1987 i sammandrag	1
Koncernchefens kommentar	2
Hårdmetall	4
Sandvik Hard Materials	4
Sandvik Coromant	5
Sandvik Rock Tools	6
Sandvik Steel	7
Sandvik Saws and Tools	8
Sandvik Process Systems	9
Förvaltningsberättelse	10
Koncernens resultaträkning	14
Koncernens finansieringsanalys	15
Koncernens balansräkning	16
Redovisning moderbolaget	18
Redovisningsprinciper	20
Tillämpning av US GAAP	21
Noter och kommentarer	22
Personal	27
Aktieinnehav	28
Vinstdisposition	31
Revisionsberättelse	31
Styrelse och revisorer	32
Koncernledning och staber	32
Organisation	33
Affärsenheter	34
Sandvik-aktien	36
Fem år i sammandrag	38

Koncentrerad redovisning

Presentationen av denna årsredovisning skiljer sig från tidigare års utgåvor. Vi har i år valt att ge den en relativt strikt form.

En mera allmän information från våra olika verksamhetsområden återfinns i ett specialnummer av vår intressenttidning Sandvik Focus.

Vi hoppas att med denna uppdelning bättre tillfredsställa olika intressegruppers varierande informationsbehov.

Ytterligare exemplar av årsredovisningen och av Sandvik Focus kan beställas genom Sandvik AB, Koncernstab Samhällskontakt, 811 81 Sandviken.

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålls tisdagen den 17 maj kl. 14.00 i Folkets Hus, Sandviken.

Aktieägare, som vill delta i bolagsstämman, skall anmäla detta till styrelsen under adress Sandvik AB, Koncernstab Juridik, 811 81 Sandviken, eller per telefon 026-26 10 81. Anmälan skall vara Sandvik AB tillhanda senast den 13 maj kl. 15.00. För att få rätt att delta måste aktieägare också senast den 6 maj 1988 vara införd i den av Värdepapperscentralen VPC AB förda aktieboken. Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste senast den 6 maj 1988 hos VPC tillfälligt ha inregistrerat aktierna i eget namn för att äga rätt att delta i stämman.

Utbetalning av utdelning

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att utdelning för år 1987 lämnas med 4:25 kronor per aktie.

Som avstämningsdag för rätt till utdelning föreslås den 20 maj 1988. Om förslaget antas av bolagsstämman, beräknas utdelningen kunna sändas ut den 30 maj 1988. Utdelningen skickas till dem som på avstämningsdagen är införda i aktieboken eller i särskild förteckning över panthavare m fl.

Utdelningen sänds ut av Värdepapperscentralen. För att underlätta utdelningsredovisningen bör aktieägare som ändrat adress meddela förändringen till sin bank eller till Värdepapperscentralen VPC AB, 171 18 Solna, i god tid före avstämningsdagen.

Kort om Sandvik

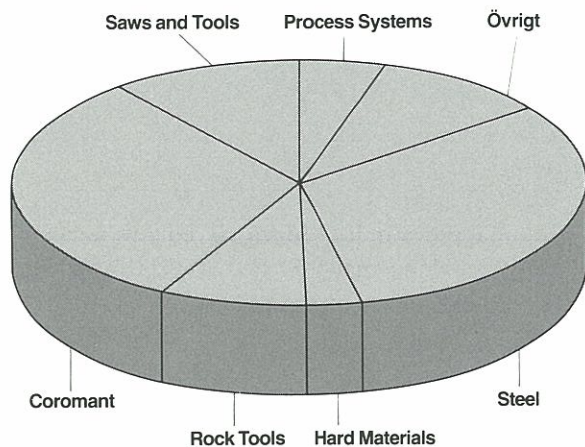
Sandvik-koncernen är ett av Sveriges största exportföretag och verksam över hela världen genom 160 bolag i 50 länder. Koncernen har idag 26 000 anställda och en omsättning på drygt 13 miljarder kronor.

Sandvik är världens största tillverkare av hårdmetallprodukter, bla verktyg för skärande bearbetning och bergborrning, och ledande tillverkare av rör, band och tråd i rostfria och höglegerade specialstål, sågar och andra verktyg samt transportör- och processsystem.

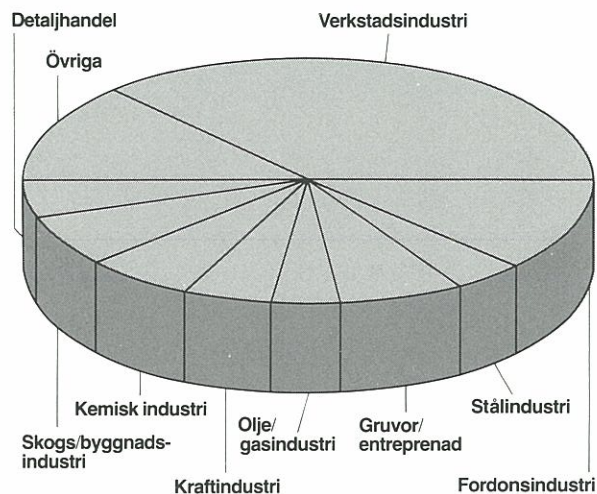
Sandviks verksamhet omfattar sex separata affärsområden: Sandvik Coromant, Sandvik Rock Tools, Sandvik Hard Materials, Sandvik Steel, Sandvik Saws and Tools samt Sandvik Process Systems.

Varje år satsas ungefär 4% av den totala omsättningen i forskning och utveckling av nya produkter och produktionsmetoder.

1987 i sammandrag

Koncernens omsättning per affärsområde

Koncernens omsättning per kundbransch

- *Nytt toppår. Alla produktområden visade ytterligare vinstförbättring.*
- *Flera strategiskt viktiga företagsförvärv. Seco Tools köpte amerikanska konkurrenten Carboloy, Steel och Hard Materials förvärvade producerande bolag inom EG.*
- *Ökad likviditet trots företagsköp för cirka 1.000 MSEK och anläggningsinvesteringar på 700 MSEK. Likviditeten nu högre än summan av koncernens lån.*
- *Stark avslutning på året ger tro på 1988.*

	1987	1986
Orderingång, MSEK	13.425	12.975
Fakturerad försäljning, MSEK	13.241	12.721
varav utanför Sverige, %	92	92
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	1.895	1.724
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,5	21,9
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, % .	19,2	18,4
Resultat per aktie, SEK	19:80	16:45
Utdelning per aktie, SEK*	4:25	3:50
Antal anställda 31.12	26.256	24.032

*1987 enligt förslag

Ett jubileumsår – ett toppår

Året 1987 färgades av jubileumsaktiviteter. 125 år hade passerat sedan Sandvik startade sin verksamhet, baserad på ett unikt kunnande om Bessemerprocessens industriella exploatering. Aktiviteterna under jubileumsåret var många och omfattande och inriktades främst mot kunder, intressenter och anställda i Sverige. Mest minnesvärd var sannolikt jubileumsutställningen. Den lokala sportanläggningen, Jernvallen, förvandlades till en mäktig demonstration av materialteknikföretaget Sandvik och dess kunnande. Den var också platsen för årets bolagsstämma, där deltagarantalet var rekordartat. Sveriges kungapar besökte utställningen, vilken under en femmånadersperiod tog emot närmare 26.000 besökare.

KONJUNKTURFÖRBÄTTRING

Året var också lyckat ur affärsmässig synvinkel. Efter en trög inledning, bla beroende på fördröjda investeringar på olje- och energiområdet, utbreddes sig efter hand en våg av privatkonsumtionsökning inom västvärlden. Efterfrågeökningen visade sig snabbast för våra handverktyg, där en dryg tredjedel av försäljningen går till enskilda konsumenter, tex via järnhandeln. Sandvik Saws and Tools har skickligt utnyttjat läget och kraftigt ökat sin försäljning. Även våra industrikunder påverkades successivt och ökade sina inköp. Årets facit för hela Sandvik-koncernen blev en ökning av totalfaktureringen med 4 % till 13.241 MSEK.

VINSTÖKNING

Alla produktområden kunde ytterligare förbättra sina vinster, vilket medförde att koncernen under 1987 uppnådde en ny toppnivå, 1.895 MSEK (1.724) efter finansnetto. Sandvik Process Systems uppvisar den största relativa ökningen medan Sandvik Coromant och Seco Tools står för de absolut sett högsta resultaten.

Trots betalningar av företagsförvärv och anläggningsinvesteringar på sammanlagt ca 1.700 MSEK steg koncernens likvida medel med 470 MSEK till 4.245 MSEK, vilket överstiger summan av koncernens lån. Låneportföljen har under slutet av året omdisponerats så att den i stort sett motsvarar den svenska valutakorgen och där-

med blir okänslig för rörelser i dollarkursen. En dold kursreserv fanns i dollarlånen motsvarande 188 MSEK vid årsskiftet.

INVESTERINGAR I TEKNIK OCH FORSKNING

Under 1987 investerades ca 700 MSEK i ny teknik och utökad produktionskapacitet. Härav ingår 286 MSEK i ett investeringsprogram, där under perioden 1987–1990 totalt 1.700 MSEK kommer att investeras vid enheter i Bergslagen och södra Norrland. Vidare satsades under året ca 4 % av omsättningen i forskning, utveckling och kvalitetssäkring.

De ovan nämnda insatserna är baserade på vår övertygelse att systematiska investeringar i FoU och teknik, utan kortsiktig hänsyn till konjunkturcykler, resulterar i en långsiktigt stabil utveckling av företaget och dess produkter. Arbete inom dessa områden ger dessutom en utmärkt inskolning för nyckelpersonal inom koncernen.

STRATEGISKA FÖRETAGSFÖRVÄRV

Sandvik-koncernens mål är att positionera sig som globalt ledande i ett antal utvalda marknadsnischer. Företagsförvärv och strategiska allianser är här naturliga komplement till den egna produktutvecklingen och marknadsbearbetningen.

Ett flertal sådana förvärv har kunnat göras under 1987, varav det största enskilda gjordes av Seco Tools, som från General Electric förvärvade Carboloy Systems Product Operation i USA, med enheter i Australien, Canada, England, Frankrike, Italien och Tyskland. Detta innebar en kraftig förbättring av marknadsandelarna i USA samt att Seco Tools under 1988 närmar sig en omsättning på 2.000 MSEK. Bland Seco Tools konkurrenter är det endast Kennametal, USA, med en total omsättning på 2.500 MSEK, varav 2.000 MSEK inom skärande bearbetning, och Sandvik Coromant, med en omsättning på över 4.000 MSEK, som är i samma storleksklass.

Seco Tools, som arbetar helt självständigt och i konkurrens med Sandvik Coromant, bör därmed ha nått en storlek och styrka, som möjliggör en börsintroduktion. Oron på börserna under hösten gjorde att introduktionen nu planeras ske under 1989.

Sandvik Rock Tools, som länge varit ledande inom slående bergborrning, bl a genom ett 40-årigt marknads-samarbete med Atlas Copco, har under de två senaste årtiondena arbetat sig in i nya nischer:

- lösbergsbrytning (kolbrytning etc samt asfaltfräsning)
- olje- och gasborrning

På båda dessa områden gjordes intressanta framsteg. I USA förvärvades Hughes Mining Tools. Detta resulterade i att Sandvik Rock Tools nu tillhör de tre största leverantörerna av kolbrytningsverktyg på alla stora marknader i västvärlden och ofta intar tätpositionen.

Genom förvärv av företaget Stratabit i Houston kom Sandvik tidigt i kontakt med modern diamantborrnings-teknik och kunde utnyttja denna för att ta marknadsandelar inom olje- och gasborrning. Under 1986–87 uppstod en möjlighet till samarbete med Europas största företag på diamantverktygsområdet, Diamant Boart. Kombination av Sandviks och Diamant Boarts tillgångar för olje- och gasborrning i ett nybildat specialist-företag, Diamant Boart Stratabit (DBS), gav Sandvik ett 50%-igt ägande i ett bolag, som blir ledande inom detta teknikområde. Endast Eastman-Christensen, som också är ett nybildat joint venture, har en jämförbar marknadsposition inom diamantborrningsområdet. Genom att förvärva Reed-Dowdco Coring Services i början av 1988 har DBS ytterligare kunnat stärka sin ställning inom kärnborrning. Företaget, som omsätter 50 MSEK köptes från Camco, Inc., Houston.

Sandvik Hard Materials, som arbetar inom ett flertal pulvermetallurgiska applikationsområden, har som sin basaffär försäljning av hårdmetall till kunder utanför Sandvik Coromants och Sandvik Rock Tools affärsområden. Genom två företagsförvärv ökade Hard Materials under året sin externa faktureringstakt med nära 50% och stärkte därmed kraftigt sin marknadsposition i Europa:

- Danit A/S i Danmark, med dotterbolag i England, Italien, Sverige, Tyskland och USA, samt
- Carboloy Limiteds Europa-affär för hårdmetallämnen i stora volymer och slitdelar i hårdmetall.

Sandvik Steel är specialiserat på tillverkning av sömlösa rör, tråd och smala band för avancerade applikationer i specialstål, titan-, nickel- och zirkoniumlegeringar. Genom förvärv av T.I. Stainless Tubes i England kunde företaget stärka sin ledarposition i Europa för sömlösa rör och nå samma nivå som världens största tillverkare, japanska Sumitomo. Baserat på sina anläggningar i Sverige, EG, USA/Canada och Sydamerika är Sandvik Steel nu väl rustat att försörja världsmarknaden med kvalificerade rostfria rörprodukter. Av Sandvik Steels totala affär på ca 4.100 MSEK utgör mer än hälften rörprodukter.

Sandvik Saws and Tools fortsatte under året med framgång sin koncentration på handverktyg för såväl industri som hobby/hantverk. Genom förvärv av Kaplan AB kunde avsnittet metallkapning ytterligare förstärkas.

FRAMTIDSUTSIKTER

Även om Sandvik-koncernens affärsverksamhet fungerar väl och konjunkturutvecklingen för närvarande är positiv, kan man på sikt inte bortse från de obalanser i världsekonomin som föreligger, och vars konsekvenser för närvarande är svåra att överblicka. Vi tror emellertid att 1988 till en början kommer att präglas av årsslutets höga tempo. Några viktiga politiska val kommer att göra sitt till för att stötta konjunkturen, vilket förstärker möjligheterna till ett förhållandevis gott år, men ändå skulle det inte förvåna om vi får se tecken på en annalkande lågkonjunktur 1989–90.

Sandviken i mars 1988

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör och koncernchef

Hårdmetall

Sandvik är världens största tillverkare av hårdmetall, som är en pulvermetallurgisk produkt. Råvaran utgörs av en noggrant sammansatt pulverblandning som består av hårda karbidpartiklar, i huvudsak volframkarbid, och en mjuk, seg metall, vanligtvis kobolt.

Hårdmetallpulver pressas under högt tryck till önskad form och sintras vid höga temperaturer till produkter som blir extremt hårda men ändå sega.

Denna unika kombination av slitstyrka och seghet utnyttjas för tillverkning av produkter som skärande verktyg för metallbearbetning, stift till bergborrkronor eller för konstruktionsdetaljer som utsätts för extremt slitage.

Sandviks hårdmetallrörelse är organiserad i tre affärsområden: Sandvik Coromant, som tillverkar skärande verktyg, Sandvik Rock Tools, specialist på bergborrar, och Sandvik Hard Materials, som bl.a. gör konstruktionsdetaljer. Dessutom ingår den fristående företagsgruppen Seco Tools AB som utger egen redovisning.

	1987	1986
Fakturerad försäljning externt, MSEK	7.109	6.693
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	1.321	1.225
Balansomslutning, MSEK	6.719	5.735
Soliditet, %	49	51
Investeringar, MSEK	1.009	804
Antal anställda 31.12	13.839	13.082

Sandvik Hard Materials

Sandvik Hard Materials är verksamt inom hela hårdmaterialområdet från hårdmetall till industrikeramer och diamant. Tillverkar och marknadsför obearbetade hårdmetallämnen och komplicerade slitdelar av hårdmetall.

Verkställande direktör: Lars Wahlqvist

Som ett led i en långsiktig strategisk plan har Sandvik Hard Materials (SHM) under 1987 satsat på att utveckla den externa faktureringen. Samtidigt överfördes under början av året tidigare stora, interna leveranser av hårdmetallpulver samt FoU-tjänster organisatoriskt till Coromant.

Den externa faktureringen uppgick till 512 MSEK (514) jämfört med en total fakturering på 633 MSEK (999), vilket innebar att andelen externa affärer ökade från 51 % av totalfaktureringen till 81 %.

Elimineringen av större delen av internaffären i Stockholm gav SHM möjligheter att på ett bättre sätt koncentrera sig på de externa affärerna såväl när det gäller hårdmetallämnen i stora volymer som hårdmetall för slitdelsprodukter.

FÖRETAGSFÖRVARV

Vår position på marknaden för högkvalitativa hårdme-

tallämnen i stora volymer, t.ex. för ämnen till träbearbetningsindustrin och ämnen för tillverkning av homogena hårdmetallverktyg, stärktes genom förvärven av Danit A/S i Danmark och Carboly Ltd. i England.

Genom dessa ökar den externa faktureringen med ca 50 % samtidigt som vårt produktprogram kompletteras. Efter förvärven är Sandvik Hard Materials störst i världen inom sitt marknadsområde.

De förvärvade företagen kommer under 1988 att integreras i SHM, varvid avsevärda rationaliseringsvinster kommer att uppnås i såväl produktionsledet som inom marknadsföring och försäljning.

MARKNAD OCH FRAMTIDSUTSIKTER

På den i huvudsak mogna marknaden som SHM bearbetar kommer vi framgent att söka öka andelen högkvalitativa hårdmetallämnen i stora volymer för att därmed ytterligare öka mängden hårdmetall.

Detta bör leda till en struktur inom SHM med en gynnsammare kostnadsutveckling än våra konkurrenters och därmed stärkt konkurrenskraft.

För 1988 förväntar vi oss ingen nämnvärd ökning av den totala marknaden, men de under året genomförda företagsförvärven leder till ökande marknadsandelar och en positiv utveckling för Sandvik Hard Materials.

Sandvik Coromant

Sandvik Coromant intar en internationell ledarposition inom hårdmetallverktyg och verktygssystem för skärande bearbetning: svarvning, fräsning och borrar.

Verkställande direktör: Clas Åke Hedström

Faktureringen 1987 uppgick till 4.137 MSEK, en ökning med 4% (3%) jämfört med föregående år. Volymmässigt var faktureringen i stort sett oförändrad. Resultatet ger en avkastning på sysselsatt kapital, som med god marginal överstiger koncernens mål på 20%.

Antalet anställda var vid utgången av året 6.964 personer (7.304). Investeringarna 1987 uppgick till 228 MSEK (235).

KRAFTSAMLING PÅ USA-MARKNADEN

På den viktiga nordamerikanska marknaden ökade försäljningen med ökade marknadsandelar som följd. I tre industriregioner i nordöstra USA, som tillsammans representerar ca hälften av vår marknadspotential, inledde vi under året en kraftig satsning på direktbearbetning av större kunder med egna säljare och specialister. Samtidigt gjorde vi en översyn av distributörsnätet, som även i fortsättningen utgör en viktig försäljningskanal.

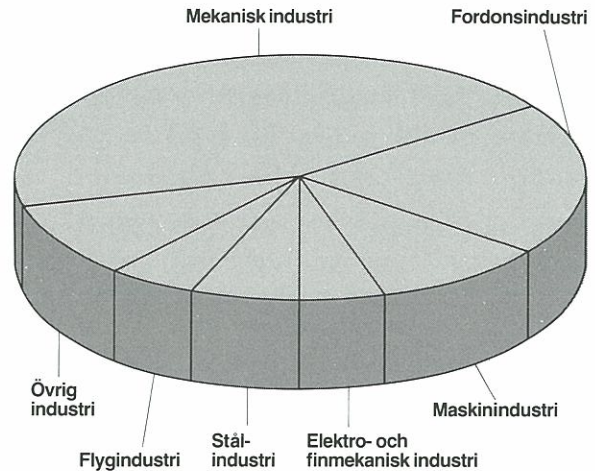
De marknader som visade den kraftigaste tillväxten under 1987 var Australien, Sydkorea, Spanien och Portugal. Den negativa trenden i Japan bröts och under det andra halvåret har försäljningen ökat.

Avmattningen i Västtyskland förstärktes under början av 1987 och fortsatte under året. Även Benelux, Österrike och Schweiz uppvisade en ogynnsam utveckling. Coromantbolagen i England och Frankrike behöll sina starka marknadspositioner och den positiva utvecklingen i Italien fortsatte.

FÖRBÄTTRAD KUNDSERVICE

Genom ett omfattande kundinriktat serviceprogram – Coromant Value – har vi stärkt vår internationella konkurrenskraft. Programmet inkluderar bl a leveransservice, teknisk service och produktionsekonomisk rådgivning.

Ett av de konkreta resultaten är TRIM®, den första fickdatoren i sitt slag i världen för skärdaterekommenda-

Sandvik Coromant, kundbranscher

tioner och verktygsval inom svarvning, fräsning och borrar samt för produktionsekonomiska beräkningar.

Sandvik Coromant har för andra året i rad tilldelats ett prestigefyllt pris från den engelska biltillverkaren Jaguar – In Pursuit of Excellence Supplier Award – för sina serviceinsatser och för hög produktkvalitet.

NYA PRODUKTER

Sandvik Coromants särställning på marknaden är resultatet av en långsiktig, intensiv forskning och utveckling. 1987 investerade vi mer än 200 MSEK i denna verksamhet. Arbetet med utveckling och introduktion av ett brett program av nya hårdmetallsorter, skärgeometrier och verktygskonstruktioner har fortsatt och de nya produkterna uppvisar en mycket kraftig försäljningsökning.

På den internationella verktygsmässan EMO i Milano premiärvisade Sandvik Coromant en konkret tillämpning inom området Tool Management. Det nya konceptet från Sandvik Coromant omfattar ett med kodbärande försett modulärt verktygssystem, som via datakommunikation länkar samman planeringsarbete, verktyg och maskiner. Konceptet mottogs genomgående med starkt intresse.

TOTALINTEGRERAD SKÄRTILLVERKNING

Genom att ta över stora delar av FoU- och produktionsverksamheten från Sandvik Hard Materials i Stockholm har nu Sandvik Coromant integrerat utveckling och produktion av hårdmetallskär i en och samma organisatoriska enhet. Härigenom kommer vi att kunna producera skär till lägre kostnad och med högre prestanda.

UTSIKTER INFÖR 1988

Vi förväntar oss ett gott år 1988, även om en viss allmän konjunkturavmattning kan väntas mot slutet av året inom för oss viktiga branscher.

Sandvik Rock Tools

Sandvik Rock Tools är världens ledande företag på området bergborrverktyg av hårdmetall för gruvdrift och anläggningsarbeten.

Verkställande direktör: Lars Östholm

Faktureringen uppgick 1987 till 1.093 MSEK (1.116). Antalet anställda var vid årets slut 1.657 personer (1.760). Investeringar i anläggningar och företagsförvärv uppgick till 166 MSEK (45).

Faktureringsminskningen skall ses mot bakgrunden av de strukturförändringar som gjorts, när det tidigare helägda Strata Bit Corporation, USA, införlivades i ett joint venture med Diamant Boart S.A., Belgien. Sandvik Rock Tools faktureringsvolym 1987 låg i övrigt på samma nivå som 1986. Avkastningen på sysselsatt kapital överstiger koncernmålet 20%.

STRATEGI

Sandvik Rock Tools driver strategin att dels marknadsföra ett program verktyg, som täcker alla tänkbara applikationer inom området borrhning i berg och ovanliggande jordlager, dels inom varje marknadssegment nå en ledande ställning. Sandvik Rock Tools har under 1987 vidtagit följande åtgärder för att stärka sina positioner:

VERKTYG FÖR SLÅENDE BORRNING

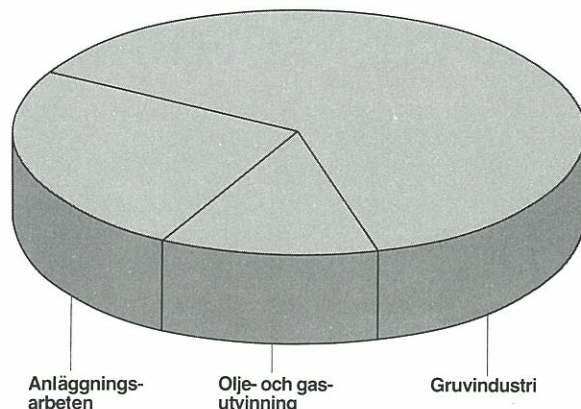
Verktyg av denna typ används huvudsakligen för hårt och medelhårt berg, med applikationer inom gruvor och anläggningsindustri.

Det 40-åriga samarbetet med Atlas Copco-organisationen för dessa produkter har förnyats och vitaliserats så att ett för båda parter effektivare samarbete uppnåtts.

I årsredovisningen för 1986 omnämndes tillgången till en ny patenterad hårdmetall, som möjliggör samtidig förbättring av såväl seghet som slittegenskaper. Under 1987 lanserades ett nytt program med pallborrkronor och sänkborkronor med denna nya hårdmetall på marknaden tillsammans med de redan befintliga drifterborrkronorna. Även andra verktyg togs fram som tex styrstänger för rakhålsborrning och en ny generation drifterstänger. Produktionsanläggningarna genomgick en omfattande upprustning, som kommer att vara slutförd under 1988.

VERKTYG FÖR LÖSBERGSBORRNING

Dessa produkter, sk mineralbrytningsverktyg, används inom tex kolbrytning eller asfaltfräsning. På detta område har Sandvik Rock Tools haft en stark ställning i Europa, Afrika och Australien men ej tidigare varit närvarande i USA, som är den största marknaden för dessa produkter. I november 1987 förvärvade Sandvik Rock Tools Hughes Mining Tools, en division inom Baker Hughes Inc. i USA. Denna enhet, Sandvik Rock Tools

Sandvik Rock Tools, kundbranscher

Inc., med en omsättning på ca 150 MSEK, är ett av de tre ledande företagen på detta område i USA. Tillsammans med de befintliga enheterna i Europa och övriga världsdelar intar Sandvik Rock Tools härmed en ledande ställning i västvärlden för dessa produkter.

VERKTYG FÖR ROTERANDE KROSSANDE BORRNING

Produktgruppen omfattar stigortsutrustning och rullborrkronor för användning inom såväl gruvor som anläggningsindustri. Betydande framgångar uppnåddes under året, speciellt för stigortsutrustningar, där produktprogrammet nu omfattar borrhuvuden, som täcker diametrar från 0,6 till 6,1 meter.

VERKTYG FÖR OLJEBORRNING

Sandvik Rock Tools har här valt att koncentrera sig till ett nytt produktområde – borkronor med diamantförsedda skär. Då marknaden i allmänhet karaktäriseras av en stark tillbakagång, ansågs det väsentligt att koncentrera aktiviteterna till en produktgrupp som kan ge ökade marknadsandelar. Diamantförsedda borkronor passar i de sedimentära bergarter där olja och gas förekommer och tar en allt större andel av marknaden från hittills använda rullborrkronor. Strata Bit Corporation och Diamant Boart företrädde två olika varandra kompletterande diamantkronetyper. Genom att förena de bägge företagen i ett nytt 50/50-ägt joint venture skapades ett företag, Diamant Boart Stratabit, med huvudkontor i Bryssel och med representation på alla större oljeborrmarknader, vilket är ett av de två ledande företagen inom detta område.

FRAMTIDSUTSIKTER

Marknaden för bergborrning förändrades starkt under 1980-talet och kommer även fortsättningsvis att karaktäriseras av en betydande teknologikutveckling. Nya maskintyper och brytningsmetoder prövas. En avgörande faktor för införande av ny teknologi är verktygen. Sandvik Rock Tools är väl positionerat för att även i framtiden ha en ledande roll i denna utveckling.

Sandvik Steel

Sandvik Steel är en världsledande tillverkare av rör, band och tråd för avancerade applikationer i specialstål, nickel-, titan- och zirkoniumlegeringar.

Verkställande direktör: Gunnar Björklund

	1987	1986
Fakturerad försäljning externt, MSEK	4.066	4.058
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	291	247
Balansomslutning, MSEK	3.606	3.473
Soliditet, %	35	34
Investeringar, MSEK	179 ¹⁾	120
Antal anställda 31.12	6.365 ²⁾	5.736

¹⁾ Därav företagsköp ca 30 MSEK

²⁾ Därav företagsköp ca 600 anställda

MARKNADEN

Marknaden för Sandvik Steels produkter påverkades under året av ett flertal såväl negativa som positiva faktorer.

Efterfrågan på sömlösa rostfria rör var mycket svag i slutet av 1986 och under första hälften av 1987.

USA-dollarens fall med 11% minskade faktureringen på den viktiga nordamerikanska marknaden med nära 100 MSEK omräknat till svensk valuta.

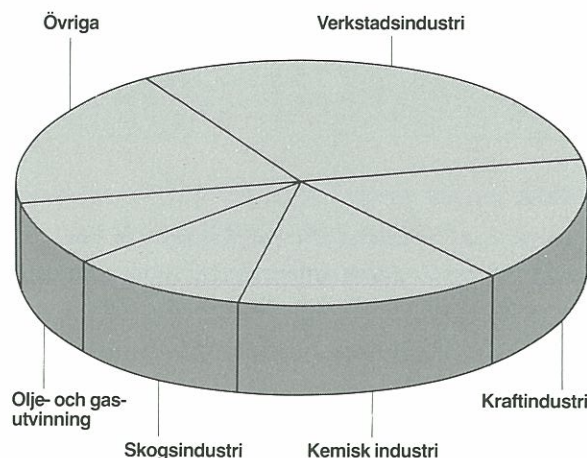
Prisutvecklingen var också svag under början av året till följd av råvaruprisfall. Under senare delen av året kunde dock pristrenden vändas sedan råvarupriserna kraftigt vänt uppåt.

Efterfrågan på konsumtionsnära produkter, framförallt bandprodukter, var mycket god på flera marknader. Tillverkning och leverans av ånggeneratorrör för kärnkraftverk var mycket omfattande och även tillverkningen av titanrör och golfklubbskaft i titan ökade påtagligt.

Vid slutet av året var beläggningsläget i tillverkningen påtagligt bättre än vid utgången av 1986.

INVESTERINGAR OCH FÖRETAGSFÖRVÄRV

Efter några års konsolidering av företaget har investe-

Sandvik Steel, kundbranscher

ringarna i anläggningar kunnat ökas. Betydande investeringar beslutades inom alla tillverkningsavsnitt i Sandviken.

Under året förvärvades resterande 50% av aktierna i det kanadensiska rörverket Nor-Sand, som är specialiserat på klena rör med höga krav på renhet, bl a för elektronik och flygindustri.

Den 30.11.1987 förvärvade Sandvik Steel det engelska företaget T.I. Stainless Tubes med ca 500 anställda och en omsättning på 250 MSEK. Företaget har en mycket stark ställning på den engelska marknaden för kvalificerade rostfria rör för kemi-, kärnkraft-, kolkraft- och olje-gasindustrin. Genom detta förvärv har Sandvik stärkt sin position som en ledande tillverkare av sömlösa rör på världsmarknaden. Betydande rationaliseringsfördelar beräknas bli möjliga på sikt.

Det är strategiskt viktigt att Sandvik nu fått en tillverkningsenhet inom den betydande EG-marknaden.

Sandvik Steel har med sin stora tillverkning i USA (800 anställda) i en sjunkande dollarkurs ett mycket gott utgångsläge, när det gäller att försvara sina positioner på den nordamerikanska marknaden.

Exporten från Sverige till USA utgör endast 40% av vår försäljning i USA. Vi räknar därför med en fortsatt tillväxt i USA, trots ökande handelshinder i form av kvoter och extratullar.

RESULTAT OCH FRAMTIDSUTSIKTER

Resultatet efter räntor förbättrades trots det dåliga kapacitetsutnyttjandet i början av året och avkastningen på sysselsatt kapital blev 16,1% (15,3). Under 1986 belastades dock resultatet av nedskrivningar av råvarulagren på 96 MSEK medan 1987 års resultat innehåller en mindre prisvinst. Resultat och avkastning 1988 beräknas kunna bibehållas på 1987 års nivå.

Sandvik Saws and Tools

Sandvik Saws and Tools är världens största tillverkare av sågar och sågblad och har dessutom ett brett sortiment av andra kvalitetsverktyg för industri, hantverk och hobby.

Verkställande direktör: Hans Norman

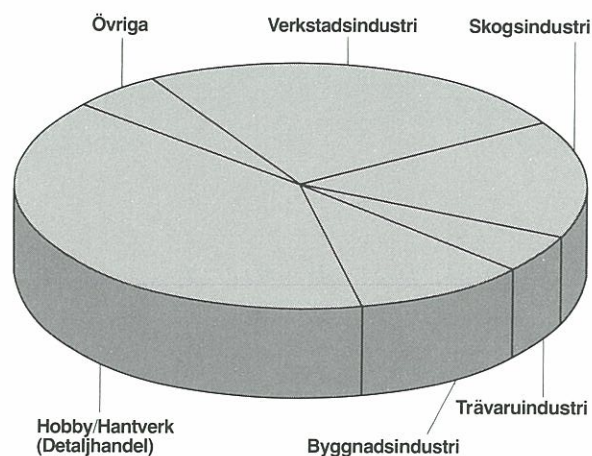
	1987	1986
Fakturerad försäljning externt, MSEK	1.375	1.216
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	104	103
Balansomslutning, MSEK	872	811
Soliditet, %	41	39
Investeringar, MSEK	34	53
Antal anställda 31.12	2.241	2.197

FRAMGÅNGAR I EUROPA

Med 980 miljoner kronor i fakturering av våra produkter är Västeuropa vår självklara basmarknad. Lejonparten av denna fakturering är export från tillverkningsenheterna i Sverige. Konjunkturmässigt blev 1987 bättre än vi hade väntat oss. Såväl inom hobby/hantverk som verkstadsindustri var efterfrågan på verktyg god. Efterfrågan inom dessa områden är dock totalt sett avtagande och överkapacitet i produktionen leder till en stark konkurrens. Vi hävdade oss väl på marknaden genom en faktureringsstillväxt på 13%. Omstruktureringar inom de olika produktområdena, både vad avser tillverkning och distribution, förväntas och Sandvik Saws and Tools kommer att aktivt ta del i denna process. Vi koncentrerar oss på verktyg för trä- och metallbearbetning samt för skogs- och trädgårdsskötsel. Genom att öka märkesmedvetandet bland våra kundgrupper och samtidigt utveckla och bredda vårt sortiment kommer vi att öka vår andel av den totala verktygsdistributionen.

FÖRVÄRV OCH AVYTTRINGAR

Saws and Tools avyttrade under året Micor AB i Laholm samt rörelsen i Sydafrika. Försäljningen av Micor var ett led i vår avveckling av området tunga träindustriverktyg. Verksamheten i Sydafrika var småskalig och olönsam och såldes därför till ett större lokalt bolag. Vi förvärvade Kapman AB, som tillverkar och säljer metallsågar. Kapman omsätter ca 30 MSEK och har sina anläggningar i Veddige, Halland. Summan av dessa förändringar påverkade inte nämnvärt årets fakturering.

Sandvik Saws and Tools, kundbranscher

En genomgripande och kostsam omstrukturering har skett av Windsor Corp., som förvärvades 1986. Windsor koncentrerar sin verksamhet till USA och avvecklar egna tillverkningsenheter och säljbolag i andra länder.

Sandvik Saws and Tools organisation präglas av decentraliserat beslutsfattande för att öka handlingskraften och flexibiliteten. Som ett ytterligare steg i denna riktning organiserades företagets tillverkande enheter i Sverige som egna bolag.

FÖRBÄTTRAD PRODUKTIVITET OCH VINST

Genom en god tillväxt i försäljning och produktion förbättrades vår produktivitet. Vi har investerat kraftigt både i utökad maskinkapacitet och omstrukturering av produktionsanläggningar i syfte att marknadsorientera och effektivisera vår produktion. De önskade effekterna är inte enbart lägre produktionskostnader och mindre bundet kapital utan också en förbättrad servicenivå. Inom flera produktområden är vi den största tillverkaren i världen och har härigenom en kostnadsfördel gentemot våra konkurrenter. Även i distributionen ökade vi vår produktivitet genom att hantera större volymer med i stort sett oförändrade resurser. Till vår hjälp har vi alltmer avancerade datasystem för logistik och orderhantering. Vår vinst, soliditet och likviditet ger oss den finansiella styrka vi behöver för att fortsätta expandera och förbättra vår konkurrensförmåga. Avkastningen på sysselsatt kapital överstiger koncernmålet 20%.

UTSIKTER FÖR 1988

Inför det kommande året är utsikterna i stort sett desamma som för 1987, men med en försvagning av världskonjunkturen mot slutet av året. Vi är emellertid väl rustade att fortsätta att öka våra marknadsandelar och ser därför fram emot en viss volymökning.

Sandvik Process Systems

Sandvik Process Systems konstruerar och marknadsför processanläggningar för olika typer av industrier samt anläggningar för automatisk hantering och sortering av gods. I de flesta anläggningarna ingår transport- eller processband av stål, affärsområdets viktigaste komponent.

Verkställande direktör: Håkan Olofsson

	1987	1986
Fakturerad försäljning externt, MSEK	638	713
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	132	100
Balansomslutning, MSEK	524	422
Soliditet, %	43	41
Investeringar, MSEK	16	9
Antal anställda 31.12	521	557

MARKNADEN

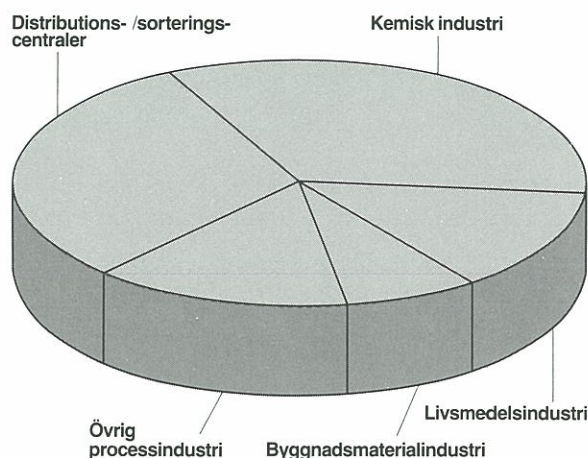
Året 1987 kännetecknades av en fortsatt positiv utveckling på alla viktiga produktområden och marknader. Den redan tidigare påbörjade rationaliseringen av såväl vår organisation som vårt resursutnyttjande fortsattes, i avsikt att koncentrera marknadsaktiviteterna på Europa, Japan/Korea och Nordamerika. Produktsortimentet anpassades till de tre primära områdena stålband, automatiserade sorteringssystem och industriprocesser för överföring av smält material till fast form. Dessa områden visade en god tillväxt och kompenserade delvis försäljningen av Spooner-gruppen som skedde i slutet av 1986. Framför allt har den nya inriktningen resulterat i en signifikant vinstökning.

STÅLBAND

Trenden mot högkvalitativa stålband i sofistikerade anläggningar fortsatte och medförde viss volymökning. För att vi skulle kunna dra fördel av den ökande marknadspotentialen gjordes stora insatser på områdena nya material och ytbehandling, vilket erfordrade en viss ökning av antalet kvalificerade medarbetare. Även inom området traditionella stålband kunde vi effektivt försvara våra marknadsandelar tack vare en förbättrad organisation för marknadsföring och service.

AUTOMATISERADE SORTERINGSSYSTEM

Process Systems hade inom detta område under 1987 sin

Sandvik Process Systems, kundbranscher

hittills största volymökning. Tillväxten var speciellt kraftig i Japan, men även Europa visade en god utveckling. Under året togs den första anläggningen i Nordamerika i bruk. Vår största order någonsin togs i Japan och när leverans sker under 1988, kommer anläggningen att hantera 30.000 paket per timme. Kombinationen av en konsoliderad verksamhet i Japan, god tillväxt i Europa och positiva indikationer i Nordamerika, ger sammantaget klart positiva utvecklingsmöjligheter inom detta område.

PROCESSANLÄGGNINGAR FÖR INDUSTRIEN

Koncentrationen på Rotoform-processen – överföring av smält material till fast form – fortsatte under året. Processen vidareutvecklades för att kunna inkludera material med hög viskositet samt producera pastiller i varierande former. Rotoform-processen tillämpades för första gången även i en frysanläggning.

Utvecklingen av egna processer inom väldefinierade områden ledde till ett högre genomsnittligt ordervärde. Koncentrationssträvandena medförde i sin tur förbättrad lönsamhet och konkurrenskraft genom effektivare utnyttjande av eget know-how.

FRAMTIDSUTSIKTER

En sammanfattning av dagens situation visar att Process Systems anpassning till en rationellare organisation med klart definierade produktområden och applikationer har varit framgångsrik. Detta faktum, kopplat med ökade investeringar inom de utvalda arbetsområdena, har lett till en god positionering på marknaden.

Vår grundläggande företagsfilosofi kombinerad med effektiva insatser av kvalificerade medarbetare samt utveckling av nischprodukter kommer att följas även fortsättningsvis. Detta bör göra det möjligt för Process Systems att fortsätta sin framgångsrika utveckling.

Förvaltningsberättelse

MARKNADSLÄGE OCH FÖRSÄLJNING

	1987	1986	Föränd- ring %
Orderingång, MSEK	13.425	12.975	+3
Fakturering, MSEK	13.241	12.721	+4

Industrikonjunkturen 1987 inleddes svagt. Främst Västtyskland och Japan drabbades av vikande exportefterfrågan som inte kunde ersättas av hemmaefterfrågan i tillräcklig omfattning. Under andra halvåret förbättrades konjunkturbilden i Japan och flera västeuropeiska länder tack vare en ökad inhemsk konsumtion. Detta gällde även USA som också kunde notera en efterlängtat exportökning. Detta medförde en hög produktionstakt i de stora industriländerna under senare delen av året. Turbulensen på de finansiella marknaderna under hösten ökade osäkerheten. Obalanserna i den amerikanska ekonomin tilldrog sig starkt ökad uppmärksamhet. Börsnedgången bidrog sannolikt till att en nödvändig uppbromsning av den amerikanska överkonsumtionen tidigare lägs.

På övriga för Sandvik viktiga marknader förbättrades konjunkturen för flertalet med dollarrelaterade valutor, särskilt Australien, Korea och Sydostasien. I Brasilien försämrades läget drastiskt under våren för att därefter åter stabiliseras. Brasilien står dock inför svårlösta problem. Östblocksmarknaderna var generellt svaga.

Växelkursförändringarna var betydande även 1987. Den genomsnittliga dollarkursen sjönk 11% medan de tyska och japanska valutorna ökade 7% resp 4% mot den svenska kronan.

Nedan sammanfattas faktureringen per marknadsområde respektive per produktområde:

Fakturering per marknadsområde	1987		1986		För- änd- ring %
	MSEK	andel %	MSEK	andel %	
Europa	8.113	61	7.949	63	+2
(varav Sverige)	(1.130)	(8)	(1.069)	(8)	(+6)
Nordamerika	1.994	15	1.777	14	+12
Latinamerika	913	7	908	7	+1
Afrika, Asien, Australien	2.221	17	2.087	16	+6
	13.241	100	12.721	100	+4

Fakturering per produktområde	1987		1986		För- änd- ring %
	MSEK	andel %	MSEK	andel %	
Hårdmetall	7.109	54	6.693	53	+6
Stål	4.066	31	4.058	32	+0
Sågar och Verktyg	1.375	10	1.216	10	+13
Process System	638	5	713	5	-11
Övrigt	53	-	41	-	+29
	13.241	100	12.721	100	+4

Affärsförutsättningar och försäljningsutveckling behandlas mer i detalj i genomgångarna per affärsområde sid 4.

Ovan redovisade utveckling inkluderar effekterna av strukturella förändringar. Efter justering för förvärvade respektive avyttrade verksamheter ökade faktureringen med 3% jämfört med 1986 medan orderingången ökade 2%.

Faktureringen för de 10 största marknaderna blev:

Fakturering per marknad, MSEK	1987	1986	Förändring %
USA	1.694	1.487	+14
Västtyskland	1.640	1.591	+3
Frankrike	1.350	1.284	+5
Sverige	1.130	1.069	+6
Italien	893	832	+7
Storbritannien	850	938	-9
Japan	700	668	+5
Brasilien	548	555	-1
Australien	392	342	+15
Spanien	307	309	-1

FÖRETAGSFÖRÄRV OCH ANDRA FÖRÄNDRINGAR

Sandvik Coromant förvärvade under hösten, i samband med en finansiell rekonstruktion, resterande del av det mexikanska bolaget Tungstemex S.A. de C.V. Tungstemex, som tillverkar hårdmetallpulver, omsätter knappt 10 MSEK och sysselsätter ca 40 personer.

En förändring av avgränsningen mellan Sandvik Coromant och Sandvik Hard Materials genomfördes i början av året. Förändringen innebar att all verksamhet som berör skärtillverkning, från och med pulvertillverkning, samordnas inom Sandvik Coromant. Förändringen gav Sandvik Hard Materials möjlighet att i större utsträckning koncentrera sig på att utveckla en extern marknad inom sina huvudområden. Vidare genomfördes en koncentration av Sandvik Hard Materials verksamhet för den nordiska marknaden till ett separat Norden-bolag, Sandvik Hard Materials Norden AB, Örebro.

Sandvik Hard Materials förvärvade 25.9 Carboloy Ltd., England, och 1.10 Danit A/S, Danmark, med dotterbolag. Carboloy Ltd. tillverkar främst hårdmetallstavar samt slitdelar av hårdmetall. Bolaget omsätter ca 110 MSEK och sysselsatte vid övertagandet ca 240 personer. En rationalisering och omstrukturering av verksamheten påbörjades. Bolaget kommer att samordnas med Sandvik Hard Materials Ltd. Danit A/S tillverkar bland annat hårdmetallprodukter för träbearbetningsindustrin, stift för däckdubbar, installationsborrplattor samt slitdelar av hårdmetall. Danit-gruppen omsätter närmare 200 MSEK och sysselsatte vid övertagandet ca 350 personer. En rationalisering och omstrukturering av gruppen påbörjades varvid en samordning med existerande Sandvik-bolag i USA, England, Tyskland och Italien genomförs.

Seco Tools förvärvade 25.9 Carboloy Systems Product Operation från General Electric Company, USA med enheter i Canada, Australien, Frankrike, Tyskland, Italien och England. Carboloy, exklusive den del i England som förvärvades av Sandvik Hard Materials, omsätter ca 600 MSEK och sysselsätter ca 1.250 personer. Produktprogrammet omfattar i huvudsak hårdmetallverktyg för skärande bearbetning.

Sandvik Rock Tools startade den 30.6 med det belgiska företaget Diamant Boart en 50/50-ägd bolagsgrupp Diamant Boart Stratabit S.A. inom området diamantbestyckade borrar för olje- och gasprospektering. Sandviks tidigare aktivitet inom detta område, vilken drevs inom dotterbolaget Strata Bit Corporation i Houston, Texas, med egna dotterbolag i ett antal länder, överfördes till det nya bolaget.

Sandvik Rock Tools förvärvade den 19.11 Hughes Mining Tools, Virginia och Ohio, från Baker Hughes Inc., USA. Hughes Mining Tools är en av de ledande tillverkarna i USA av verktyg för bearbetning av lösa bergarter. Bolaget omsätter ca 150 MSEK och sysselsätter ca 170 personer. Bolaget namnändrades till Sandvik Rock Tools Inc.

Sandvik Rock Tools produktion i det franska dotterbolaget Le Burin flyttades i juni till Bourg och Sandviken.

Sandvik Steel förvärvade 20.8 resterande 50% av Nor-Sand Metals Inc., Canada, som tillverkar högkvalificerade rostfria sömlösa rör och rör i nickellegeringar. Bolaget omsätter ca 75 MSEK och har ca 100 anställda. Bolaget namnändrades till Sandvik Tube Inc.

Sandvik Steel förvärvade den 30.11 T.I. Stainless Tubes Ltd., England, från T.I.-gruppen. T.I. Stainless Tubes är en av Europas större tillverkare av sömlösa rostfria rör. Bolaget omsätter ca 250 MSEK och sysselsätter ca 500 personer. Bolaget namnändrades till Sandvik Stainless Tubes Ltd.

Vidare förvärvade Sandvik Steel under sommaren resterande 25% av Edmeston AB. Edmeston konstruerar och levererar anläggningar för processindustrin, där korrosionsfasta stål ingår i viktiga komponenter.

Sandvik Saws and Tools avyttrade 1.1 Micor AB och Nordland AB till Kurdiagruppen AB men kommer även fortsättningsvis att sälja bolagens produkter. Vidare förvärvades 20.3 Kapman AB, Veddige, från Rang Invest. Kapman tillverkar metallbandsågar samt bågfil- och maskinsågblad. Omsättningen är ca 30 MSEK och antalet anställda var vid övertagandet knappt 60 personer. Tillverkningen överfördes sedan till AB Sandvik Metal Saws, Lidköping. Den 1.8 avyttrades Saws and Tools-verksamheten i Sydafrika.

En översyn gjordes under våren av AB Sandvik Electronics situation varefter delar av verksamheten överfördes till Sandvik Steel och Sandvik Coromant medan andra delar avvecklades. I början av 1988 såldes dotterbolaget AB Sandvik Bergstrand, Östersund, till Danieli International Holding S.A.

17.12 förvärvades Ferrolegeringar Trollhätteverken AB från Metallurg Inc., USA. Verksamheten avser rostning av molybdenslig och malning av pulver för svets-elektroder och sysselsätter ca 50 personer i Trollhättan.

30.12 förvärvades Fagersta Energetics AB. Bolaget, som tidigare ingick i Celsius-koncernen (fd Svenska Varv), bygger och installerar bla rökgasvärmeåtervinning i fjärrvärmecentraler baserat på en patenterad rökgaskylare i kvalificerat rostfritt stål. Verksamheten sysselsätter 8 personer.

I början av året förvärvades ett återförsäkringsbolag, Sansafe S.A. i Luxemburg. Användandet av detta bolag möjliggjorde en rationellare hantering av koncernens försäkringar.

I avsikt att uppnå en bättre samordning av betalningsflöden och internationell upplåning och likviditetsförvaltning beslutades en etablering av ett helägt finansbolag, Sandvik Finance b.v. i Nederländerna med filialkontor i Luzern, Schweiz. Verksamheten kommer att etableras successivt under 1988.

I december bildades tillsammans med NF Fastighetspartner AB tre fastighetsförvaltande bolag vars uppgift blir att förvalta och utveckla Sandviks fastighetsbestånd i Västberga och Kista i Stockholm. Fastigheterna såldes därefter till dessa bolag.

Genom den nya sk Sydafrikalagen förbjöds handel mellan svenska företag och Sydafrika och Namibia från 1.10.1987. Sandviks återstående verksamhet i Sydafrika, som är baserad på lokal tillverkning av hårdmetallprodukter, behålles.

I koncernchefens kommentar sid 2 behandlas den strategiska bakgrunden till de större förvärven under året.

RESULTAT OCH AVKASTNING

	1987	1986
Rörelseresultat		
efter avskrivningar, MSEK	1.994	1.786
D:o i % av fakturering	15,1	14,0
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	1.895	1.724
D:o i % av fakturering	14,3	13,6
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,5	21,9
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, %	19,2	18,4
Vinst per aktie, SEK	19:80	16:45

Definitioner sid 21.

Rörelsemarginalen (rörelseresultatet efter avskrivningar i % av faktureringen) förbättrades trots negativ inverkan av de nyförvärvade bolagen. Till detta bidrog rationaliseringar, prisvinster i lager och gynnsammare prisstruktur.

Fakturering, resultat efter finansiella intäkter och kostnader samt nettomarginal (resultat efter finansiella intäkter och kostnader i procent av faktureringen) utvecklades enligt följande per kvartal:

	Fakturering MSEK	Resultat MSEK	Nettomar- ginal %
1986: 1:a kvartalet	3.141	433	14
2:a kvartalet	3.226	488	15
3:e kvartalet	2.994	400	13
4:e kvartalet	3.360	403	12
1987: 1:a kvartalet	3.070	438	14
2:a kvartalet	3.228	475	15
3:e kvartalet	3.034	449	15
4:e kvartalet	3.909	533	14

Resultatet före bokslutsdispositioner belastades med 24 MSEK (16) avseende resultatandel till anställda i Sverige.

De extraordinära intäkterna och kostnaderna uppgick netto till 22 MSEK (-30). Försäljningen av fastigheter i Stockholm till de nybildade, delägda fastighetsbolagen medförde en realisationsvinst på 41 MSEK.

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatter blev 1.893 MSEK (1.678).

Vinsten per aktie efter beräknad full skatt blev 1987 19:80 SEK (16:45). Vinsten per aktie efter beräknad full skatt, inklusive intressebolagsandelar och efter full konvertering av utestående konverteringslån blev 19:45 SEK (16:05). Kompletterande data per aktie ges i avsnittet Sandvik-aktien sid 36.

Redovisade skattekostnader uppgick till 573 MSEK (514) för koncernen och 287 MSEK (93) för moderbolaget. Ingen vinstdelningsskatt utgick 1987 (1986 redovisades vinstdelningsskatten till 24 MSEK för koncernen varav 18 MSEK för moderbolaget).

Resultatet efter finansiella intäkter och kostnader blev per produktområde:

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader per produktområde	1987 MSEK	1986 MSEK	För- ändring MSEK
Hårdmetall	1.321	1.225	+96
Stål	291	247	+44
Sågar och Verktyg	104	103	+1
Process System	132	100	+32
Övrig verksamhet	47	49	-2
Koncernen totalt	1.895	1.724	+171

"Övrig verksamhet" omfattar bl a regionbolag, servicebolag, koncernfunktioner samt den centrala finansrörelsen.

Kompletterande nyckeltal samt kommentarer till utvecklingen ges i genomgångarna per affärsområde sid 4.

FINANSIERING

	1987	1986
Kassaflöde, MSEK	553	1.099
Likvida medel 31.12, MSEK	4.245	3.776
Räntenetto, MSEK	-106	-99
Finansnetto inkl valutakursdifferenser, MSEK	-99	-62
Räntetäckningsgrad, ggr	5,1	4,4
Soliditet, %	36	34
Andel riskbärande kapital, %	46	44
Skuldsättningsgrad, ggr	0,8	1,0
Justerat eget kapital, MSEK	5.809	4.978
Justerat eget kapital per aktie, SEK	110:60	95:50

Definitioner sid 21.

Nettofinansieringen från rörelsen uppgick till 1.798 MSEK (2.103). Genom den höga investeringsnivån 1987 inklusive företagsförvärven blev det finansiella överskottet efter investeringar (kassaflödet) 553 MSEK (1.099).

Lånen minskades under året med 285 MSEK (353). (Exklusive lån tillkommande genom förvärv och exklusive ökning genom realiserade kursförluster.) Låneportföljen omdisponerades under andra halvåret så att den blev mera neutral mot variationer i dollarkursen. Koncernens likvida medel ökade med 469 MSEK till 4.245 MSEK (1986 en ökning med 910 MSEK till 3.776 MSEK).

Räntenettot försämrades med 7 MSEK på grund av ogynnsammare ränteläge samt inflationsförluster i Brasilien. Finansnettot, definierat som räntenetto, valutakursdifferenser på lån och utdelningar på aktier försämrades från -62 MSEK 1986 till -99 MSEK 1987. Här ingår också räntekostnader för pensionsskulder.

Redovisade valutakursdifferenser på lån utgjorde netto 3 MSEK (33) varav 49 MSEK (79) realiserades i samband med amorteringar och -46 MSEK (-46) var realiserade. Orealiserade kursvinster redovisas endast till den del kursen ej understiger ursprunglig kurs vid det tillfälle då lånet upptogs. Sjunker kursen under ursprunglig kurs bokförs dessa effekter först när lånet amorteras. Orealiserade, ej bokförda kursvinster av denna typ uppgick 31.12.1987 till 188 MSEK (125).

Genom konverteringar av 1977 års konverteringslån ökade eget kapital med 15 MSEK varav 10 MSEK aktiekapital och 5 MSEK reservfond.

Sandvik fick i december 1986 regeringens tillstånd att under perioden 1.4.1987-31.12.1990 använda 1.695 MSEK av investeringsfondsmedel för byggnads- och maskininvesteringar i Bergslagen och södra Norrland. Under 1987 utnyttjades 286 MSEK.

PERSONAL

	1987	1986
Antal anställda 31.12	26.256	24.032
Medelantal anställda	25.144	24.033

Nettoeffekten av årets förvärv och avyttringar av företag medförde en ökning med 2.643 personer. För jämförbara verksamheter minskade antalet anställda med 419 personer (1986 en minskning med 141 personer).

Antalet anställda i moderbolaget och kommissionärsbolagen uppgick den 31.12.1987 till 9.159 personer (9.543). Koncernens antal anställda i Sverige den 31.12.1987 uppgick till 10.276 personer (10.567).

Antalet anställda inom de olika affärsområdena framgår av kommentarerna per affärsområde sid 4.

Uppgifter om personalkostnader samt medelantalet anställda i Sverige och utomlands återfinns på sid 27.

INVESTERINGAR

	1987	1986
Investeringar i anläggningar, MSEK	675	669
d:o i % av fakturering	5,1	5,3
Företagsförvärv, MSEK	747	430
Totala investeringar, MSEK	1.422	1.099
d:o i % av fakturering	10,7	8,6

I Sverige uppgick investeringarna till 512 MSEK (819), varav 428 MSEK (744) avser moderbolaget inkl kommissionärsbolag.

Fördelningen på produktområden var följande:

	1987 MSEK	1986 MSEK
Hårdmetall	1.009	804
Stål	179	120
Sågar och Verktyg	34	53
Process System	16	9
Regionbolag, servicebolag och gemensamma funktioner	184	113
Koncernen totalt	1.422	1.099

Koncernens resultaträkning

	1987	1986
Belopp i MSEK		
Fakturerad försäljning . . . . . Not 2	13.241	12.721
Tillverknings-, försäljnings- och administrations- kostnader	<u>-10.733</u>	<u>-10.472</u>
RÖRELSERESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR	2.508	2.249
Avskrivningar enligt plan . . . . . Not 3	<u>-514</u>	<u>-463</u>
RÖRELSERESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR	1.994	1.786
Finansiella poster:		
Utdelning på aktier	4	4
Ränteintäkter . . . . . Not 4	356	444
Räntekostnader . . . . . Not 4	<u>-462</u>	<u>-543</u>
Kursdifferenser på lån . . . . . Not 5	3	33
RESULTAT EFTER FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER . . . . . Not 6	1.895	1.724
Resultatandel till anställda	<u>-24</u>	<u>-16</u>
Extraordinära intäkter och kostnader . . . . . Not 7	22	-30
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER	1.893	1.678
Bokslutsdispositioner:		
Skillnad mellan bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar . . . . . Not 3, 18	<u>-158</u>	<u>-263</u>
Förändring av varulagerreserv . . . . . Not 19	54	-36
Förändring av investeringsfonder och förnyelsefonder . . . . . Not 20	<u>-452</u>	<u>-202</u>
Övriga bokslutsdispositioner . . . . . Not 21	-2	-96
RESULTAT FÖRE SKATTER	1.335	1.081
Skatter	<u>-573</u>	<u>-514</u>
RESULTAT EFTER SKATTER	762	567
Minoritetsandel i årets resultat	<u>-6</u>	<u>-50</u>
ÅRETS KONCERNRESULTAT	756	517

Koncernens finansieringsanalys

	1987	1986
Belopp i MSEK		
INTERNT TILLFÖRDA MEDEL		
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter.....	1.893	1.678
Återläggning av avskrivningar.....	514	463
Återläggning av orealiserade kursdifferenser på lån.....	46	46
Återläggning av realisationsresultat på avyttrade aktier och anläggningar.....	-79	-19
Minskning/ökning av spärrkonton för fondavsättningar ..	267	-126
Skatter.....	-508	-484
Utdelningar.....	-185	-143
Summa internt tillförda medel.....	1.948	1.415
FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL		
Minskade/ökade lager.....	94	-91
Ökade kortfristiga fordringar.....	-243	-109
Minskade/ökade räntefria rörelseskulder.....	-1	888
Summa rörelsekapitalförändring.....	-150	688
Nettofinansiering från rörelsen.....	1.798	2.103
NETTOINVESTERINGAR		
Förvärv av företag.....	-747	-430
Förvärv av anläggningar.....	-675	-669
Försäljning av företag.....	118	63
Försäljning av anläggningar.....	59	32
Nettoinvesteringar.....	-1.245	-1.004
FINANSIELLT ÖVERSKOTT (KASSAFLÖDE).....	553	1.099
EXTERNT ANVÄNDA/TILLFÖRDA MEDEL		
Eget kapital:		
Ökning genom konvertering av lån.....	15	33
Lån:		
Ökning av kortfristiga lån.....	30	757
Minskning av långfristiga lån.....	-300	-1.077
Minskning av konvertibelt lån.....	-15	-33
Summa lån.....	-285	-353
Övrig finansiering netto:		
Minskning/ökning av långfristiga fordringar.....	125	-8
Ökning av pensionskund.....	74	91
Minskning av övriga långfristiga skulder.....	-45	-5
Summa övrig finansiering netto.....	154	78
SUMMA EXTERNT ANVÄNDA MEDEL.....	-116	-242
Omräkningsdifferenser m m.....	32	53
ÖKADE LIKVIDA MEDEL.....	469	910

Koncernens balansräkning

TILLGÅNGAR	1987	1986
Belopp i MSEK		
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Kassa och bank.....	860	923
Obligationer och andra kortfristiga placeringar..... Not 8	3.385	2.853
Kundväxlar	394	485
Kundfordringar	2.531	2.099
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	186	159
Övriga kortfristiga fordringar	361	264
Varulager	4.008	3.706
	<u>11.725</u>	<u>10.489</u>
SPÄRRKONTON FÖR FONDAVSÄTTNINGAR Not 9	19	286
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Aktier och andelar	490	227
Långfristiga fordringar..... Not 11	733	856
Goodwill och andra immateriella tillgångar	123	148
Pågående anläggningsarbeten.....	141	81
Maskiner och inventarier	2.229	1.874
Fastigheter	1.431	1.423
	<u>5.147</u>	<u>4.609</u>
SUMMA TILLGÅNGAR.....	16.891	15.384
Ställda panter..... Not 14	1.484	1.375

SKULDER OCH EGET KAPITAL	1987	1986
Belopp i MSEK		
KORTFRISTIGA SKULDER		
Växelskulder	444	105
Leverantörskulder	571	813
Skatteskulder	386	346
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1.137	981
Kortfristiga lån	2.731	2.609
Övriga kortfristiga skulder	932	1.001
	6.201	5.855
LÅNGFRISTIGA SKULDER		
Långfristiga lån	1.140	1.270
Avsatt till pensioner	1.029	933
Övriga långfristiga skulder	346	279
	2.515	2.482
KONVERTERINGSLÅN	142	157
OBESKATTADE RESERVER		
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	1.407	1.257
Varulagerreserver	1.082	1.134
Investerings- och förnyelsefonder	1.304	852
Övriga obeskattade reserver	120	118
	3.913	3.361
MINORITETSANDEL I EGET KAPITAL	36	40
EGET KAPITAL		
Bundet eget kapital:		
Aktiekapital	1.313	1.303
Bundna reserver	783	669
	2.096	1.972
Fritt eget kapital:		
Fria reserver	1.228	996
Årets omräkningsdifferens	4	4
Årets koncernresultat	756	517
	1.988	1.517
Summa eget kapital	4.084	3.489
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	16.891	15.384
Ansvarsförbindelser	396	364

Redovisning moderbolaget

Belopp i MSEK

Resultaträkning	1987	1986	Finansieringsanalys	1987	1986
Fakturerad försäljning . . . . . Not 2	5.899	5.675	INTERNT TILLFÖRDA MEDEL		
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader	-4.904	-4.769	Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	1.292	979
RÖRELSERESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR	995	906	Återläggning av avskrivningar	219	214
Avskrivningar enligt plan . . . . . Not 3	-219	-214	Återläggning av orealiserade kursdifferenser på lån	46	46
RÖRELSERESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR	776	692	Återläggning av realisationsresultat på avyttrade aktier och anläggningar	-40	-30
Finansiella poster:			Förändring av spärkonto för fondavsättningar	86	-91
Utdelning på aktier, dotterföretag	531	267	Skatter	-222	-63
Utdelning på aktier, andra företag	1	1	Utdelningar	-183	-136
Räntor från dotterföretag	12	16	Koncernbidrag	253	-
Övriga ränteintäkter	288	328	Summa internt tillförda medel	1.451	919
Räntor till dotterföretag	-13	-13	FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL		
Övriga räntekostnader . . . . . Not 4	-321	-357	Minskade/ökade lager	111	-193
Kursdifferenser på lån . . . . . Not 5	3	33	Ökade kortfristiga fordringar	-479	-90
RESULTAT EFTER FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	1.277	967	Minskade/ökade räntefria rörelseskulder	-61	605
Resultatandel till anställda	-24	-16	Summa rörelsekapitalförändring	-429	322
Extraordinära intäkter och kostnader . . . . . Not 7	39	28	Nettofinansiering från rörelsen	1.022	1.241
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER	1.292	979	NETTOINVESTERINGAR		
Bokslutsdispositioner:			Förvärv av företag	-240	-443
Skillnad mellan bokförings- mässiga och planenliga			Förvärv av anläggningar	-324	-346
avskrivningar . . . . . Not 3, 18	-71	-194	Förändring av moderbolagets lång- fristiga engagemang i dotterföretag	-184	42
Förändring av varulagerreserv . . . . . Not 19	69	-110	Försäljning av företag	8	51
Förändring av investerings- fonder . . . . . Not 20	-544	-199	Försäljning av anläggningar	126	10
Förändring av förnyelsefond . . . . . Not 20	32	39	Nettoinvesteringar	-614	-686
Koncernbidrag	253	-	FINANSIELLT ÖVERSKOTT (KASSAFLÖDE)	408	555
Förändring av internvinstreserv	4	2	EXTERNT ANVÄNDA/ TILLFÖRDA MEDEL		
Övriga bokslutsdispositioner . . . . . Not 21	3	-55	Eget kapital:		
RESULTAT FÖRE SKATTER	1.038	462	Ökning genom konvertering av lån	15	33
Skatter	-287	-93	Lån:		
ÅRETS NETTORESULTAT	751	369	Ökning av kortfristiga lån	108	929
			Minskning av långfristiga lån	-166	-987
			Minskning av konvertibelt lån	-15	-33
			Summa lån	-73	-91
			Övrig finansiering netto:		
			Minskning av långfristiga fordringar	101	2
			Ökning av pensionsskuld	63	48
			Minskning av långfristiga skulder	-1	-16
			Summa övrig finansiering netto	163	34
			SUMMA EXTERNT TILLFÖRDA/ ANVÄNDA MEDEL	105	-24
			ÖKADE LIKVIDA MEDEL	513	531

Balansräkning		1987	1986	1987	1986
TILLGÅNGAR			SKULDER OCH EGET KAPITAL		
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			KORTFRISTIGA SKULDER		
Kassa och bank.....	79	51	Växelskulder	—	—
Obligationer och andra			Leverantörskulder	321	416
kortfristiga placeringar	2.727	2.242	Skatteskulder	225	57
Kundväxlar	6	106	Upplupna kostnader och		
Växelfordringar på dotterföretag	330	293	förutbetalda intäkter	470	372
Fordringar på dotterföretag	860	471	Kortfristiga lån	1.994	1.886
Kundfordringar	468	374	Övriga kortfristiga skulder till		
Förutbetalda kostnader och upplupna			dotterföretag	82	65
intäkter	101	101	Övriga kortfristiga skulder till		
Övriga kortfristiga fordringar	220	161	andra företag	421	670
Varulager	1.886	1.997		3.513	3.466
	6.677	5.796			
SPÄRRKONTON FÖR			LÅNGFRISTIGA SKULDER		
FONDAVSÄTTNINGAR	6	92	Långfristiga lån	667	787
			Avsatt till pensioner	818	755
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			Skulder till dotterföretag	9	9
Aktier och andelar i dotter-			Övriga långfristiga skulder	138	74
företag	1.892	1.763		1.632	1.625
Aktier och andelar i andra			KONVERTERINGSLÅN		
företag	370	188	Not 25	142	157
Fordringar på dotterföretag	117	10	OBESKATTADE RESERVER		
Övriga långfristiga fordringar	625	726	Ackumulerade avskrivningar		
Immateriella tillgångar	1	2	utöver plan	1.183	1.122
Pågående anläggningsarbeten	74	46	Varulagerreserv	949	1.018
Maskiner och inventarier	1.142	1.078	Investeringsfonder	1.085	541
Fastigheter	649	733	Förnyelsefond	19	51
	4.870	4.546	Internvinstreserv	215	219
SUMMA TILLGÅNGAR	11.553	10.434	Övriga obeskattade reserver	52	55
				3.503	3.006
Ställda panter	1.054	1.086	EGET KAPITAL		
			Not 24		
			Bundet eget kapital:		
			Aktiekapital (52.518.378 aktier		
			à nominellt 25 SEK)	1.313	1.303
			Reservfond	56	14
				1.369	1.317
			Fritt eget kapital:		
			Balanserade vinstmedel	643	494
			Årets nettoresultat	751	369
				1.394	863
			Summa eget kapital	2.763	2.180
			SUMMA SKULDER OCH EGET		
			KAPITAL	11.553	10.434
			Ansvarsförbindelser	388	560
			Not 26		

Redovisningsprinciper

ALLMÄNT

Sandvik beaktar i denna årsredovisning i allt väsentligt de riktlinjer som utfärdats av IASC och, för internationellt verksamma företag, av OECD.

KONCERNREDOVISNING

Koncernbokslutet omfattar moderbolaget och de bolag i vilka moderbolaget har mer än hälften av rösterna eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande.

Bokslutet upprättas enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens vinstmedel inräknas i koncernens egna kapital endast i den mån de uppkommit efter den tidpunkt då dotterbolaget förvärvades.

Övervärde på aktier i förvärvade dotterföretag (den skillnad som uppstår genom att anskaffningskostnaden är större än det förvärvade bolagets egna kapital inklusive andel i obeskattade reserver) fördelas på anläggningar och goodwill. Övervärde i anläggningar avskrivs i enlighet med vad som redovisas nedan under anläggningar. Goodwill avskrivs med minst 10 % per år.

Undervärde på aktier i förvärvade dotterföretag (den skillnad som uppstår genom att anskaffningskostnaden är mindre än det förvärvade bolagets egna kapital inklusive andel i obeskattade reserver), s k badwill, balanseras som skuld och upplöses enligt en i varje specifikt fall upprättad plan.

Omräkning till svenska kronor av de utländska dotterbolagens balans- och resultaträkningar följer IAS 21 (International Accounting Standard 21, Accounting for the Effects of Changes in Foreign Exchange Rates) och FAS 52 (Financial Accounting Standard No 52, Foreign Currency Translation).

För flertalet utländska dotterbolag är den lokala valutan den naturliga valutan för bolagens kassaflöden och den är därför behandlad som deras s k funktionella valuta. Dessa bolags balansräkningar omräknas till balansdagens kurs och resultaträkningar till årets genomsnittskurs. Den differens som därvid uppkommer mellan årets resultat i balansräkningen och årets resultat i resultaträkningen redovisas i en särskild post under eget kapital. De förändringar av koncernens obeskattade reserver och egna kapital som uppstår genom variationer i balansdagskurserna jämfört med föregående årsskifte har förts direkt till den aktuella balansposten. Årets förändringar specificeras i respektive not till koncernens balansräkning.

För de större, utländska bolag som är verksamma i höginflationsländer har en omräkning till svenska kronor gjorts så att man mäter resultatet på i stort sett samma sätt som om deras verksamhet bedrivits i Sverige. Detta innebär i huvudsak att dessa företags verksamhet redovisas i svenska kronor med omräkning enligt den s k monetary-nonmonetary metoden. De omräkningsdifferenser som härvid uppstår har i sin helhet förts över resultaträkningen. De finansiellt relaterade omräkningsdifferenserna ingår i finansiella intäkter och kostnader. De rörelserelaterade omräkningsdifferenserna ingår i tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader.

För de mindre, utländska företag som är verksamma i höginflationsländer har omräkning till svenska kronor gjorts efter balansdagskurs respektive genomsnittskurs baserat på lokalt inflationsjusterad redovisning.

Företag som förvärvats under året redovisas i resultaträkningen endast för tiden från förvärvstillfället. Företag som avyttrats under året redovisas i resultaträkningen fram till avyttringstillfället. Den koncernmässiga realisationseffekten av avyttringen, vilken redovisas som en extraordinär post, har justerats för nettoresultatet fram till avyttringsdagen.

FINANSIERINGSANALYS, REDOVISNING AV FÖRVÄRV OCH AVYTTRING AV DOTTERFÖRETAG

Köpeskillingen för förvärvade respektive avyttrade bolag redovisas i finansieringsanalysen under rubriken förvärv av företag respektive försäljning av företag. De tillgångar och skulder som de förvärvade respektive avyttrade bolagen hade vid förvärvet respektive försäljningen ingår ej i finansieringsanalysens redovisning av rörelsekapitalförändring, nettoinvesteringar och externt använda/tillförda medel.

VÄRDERINGSPRINCIPER

Fordringar och skulder i utländsk valuta hos svenska och utländska koncernföretag

Kortfristiga till rörelsen direkt knutna fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas i de enskilda företagen efter balansdagens valutakurser. I de fall terminssäkring av valutor har förekommit har terminskursen använts. Framkomna kursvinster avräknas mot kursförluster oavsett valuta, varefter en eventuell överskjutande kursförlust belastar företagets rörelseresultat. En eventuell överskjutande kursvinst redovisas ej förrän den realiserats.

Långfristiga fordringar och skulder, exklusive konverteringslån, och lån, vilka formellt är kortfristig upplåning men som till sin innebörd är långsiktiga, har upptagits till den lägsta respektive högsta av den ursprungliga anskaffningsdagens och balansdagens kurser. Uppkommande kursdifferenser redovisas i resultaträkningen under rubriken kursdifferenser på lån.

Varulager

Varulager har värderats till det lägsta av anskaffningskostnad enligt FIFO-principen, återanskaffningskostnad eller verkligt värde. Erforderligt avdrag för inkurans har skett.

Anläggningar

Anläggningar redovisas efter avdrag för ackumulerade planenliga avskrivningar. Planenliga avskrivningar baseras på anläggningarnas anskaffningsvärde och beräknad ekonomisk livslängd; för maskiner och inventarier normalt mellan 5 och 15 år, för byggnader mellan 10 och 50 år samt för markanläggningar 20 år. Skillnaden mellan bokföringsmässiga och planenliga ackumulerade avskrivningar redovisas som obeskattad reserv.

Avskrivning på oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar för byggnader sker med 2 % på ursprunglig uppskrivning.

Intäktsredovisning och vinstavräkning

Försäljningsintäkter redovisas vid leverans med avdrag för mervärdesskatt, rabatter och retur. Fakturerad försäljning och vinst från långfristiga kontrakt avräknas när slutfakturering sker.

Bokslutsdispositioner och obeskattade reserver

Skattelagstiftningen i Sverige och i vissa andra länder medger konsolidering genom avsättning till obeskattade reserver. Företagen kan härigenom i viss utsträckning disponera redovisade vinster så att de stannar kvar i rörelsen utan att omedelbart beskattas.

Av de obeskattade reserverna kan en del sägas utgöra latent skatteskuld och en del eget kapital. Om obeskattade reserver upplöses och tillförs vinsten blir det återförda beloppet föremål för inkomstbeskattning.

Skatter

Koncernens olika företag beräknar inkomstskatter i enlighet med de skatteregler som gäller i de länder där vinsten har uppkommit. Dessa skatter baseras normalt på den lokalt redovisade vinsten före skatt, beräknad enligt redovisningsprinciper som kan avvika från koncernens. Eftersom dessa avvikelser justeras vid upprättandet av koncernens bokslut inkluderas ej s k latent skatter i koncernens skattekostnad. I årets skattekostnad ingår betalda utländska kupongskatter för aktieutdelning till moderbolaget eller andra koncernföretag. Latent skatteskuld avseende förvärvade obeskattade reserver i förvärvade bolag redovisas bland långfristiga skulder.

Den skatt i moderbolaget som skjuts på framtiden till följd av andel i nettoförluster i delägda kommanditbolag med för Sandvik rörelsefrämmande verksamhet reserveras som skattekostnad och skuldförs bland långfristiga skulder. Den uppskjutna skatten ingår därmed i resultaträkningens skatter men exkluderas ur finansieringsanalysens skattebetalningar respektive ändring av räntefria långfristiga skulder.

DEFINITIONER

Resultat per aktie

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintresse dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier respektive år efter justering för 1986 års fondemission och split. Vid skatteberäkningen har tillämpats för de olika koncernbolagen gällande skattesatser. Hänsyn har härvid tagits till kända skattefria intäkter och skattelindringar, liksom till periodiseringskillnader i enskilda bolag och koncernbokslut. Genomsnittlig, teoretiskt beräknad, skattesats för koncernen är då 45 % 1987 (47 % 1986).

Resultat per aktie inklusive andelar i intressebolag

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintresse och med tillägg för icke utdelade resultatandelar i intresseföretag med avdrag för beräknad skatt dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier respektive år. Se i övrigt resultat per aktie ovan.

Resultat per aktie efter full konvertering

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader efter återläggning av räntekostnader för konverteringslån med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintressen och med tillägg för icke utdelade resultatandelar i intresseföretag efter avdrag för beräknad skatt dividerat med genomsnittligt teoretiskt antal utestående aktier respektive år vid full konvertering. Se i övrigt resultat per aktie ovan.

Resultat per aktie efter betald skatt

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för minoritetsintresse enligt resultaträkningen och betald skatt enligt finansieringsanalysen dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier respektive år.

Justerat eget kapital

Redovisat eget kapital plus 50 % av obeskattade reserver efter avdrag för minoritetsintressen häri minus föreslagen utdelning.

Tillämpning av US GAAP

(AMERIKANSKA REDOVISNINGSPRINCIPER)

Sandvik-koncernens bokslut har upprättats enligt svenska redovisningsprinciper. Dessa skiljer sig från amerikanska redovisningsprinciper i följande, för Sandvik-koncernen, väsentliga avseenden:

Obeskattade reserver

Skattelagstiftningen i Sverige och vissa andra länder tillåter avsättningar till obeskattade reserver. Amerikanska redovisningsprinciper tillåter inte sådana avsättningar.

Latent skatt

Enligt svensk redovisningspraxis görs inte avsättningar för latent skatt. Amerikanska principer kräver att respektive år belastas med därtill hänförlig skatt. I efterföljande avstämning har de latent skattarna därvid beräknats enligt den "liability method" som för närvarande används i amerikansk redovisningspraxis.

Uppskrivning av tillgångar

Svenska redovisningsprinciper medger i vissa situationer uppskrivning av anläggningstillgångarna utöver anskaffningskostnaden. Detta påverkar även de avskrivningar som görs på anläggningstillgångarna. Sådana uppskrivningar tillåts inte av amerikanska redovisningsprinciper.

Aktivisering av räntekostnader

Amerikanska redovisningsprinciper kräver att räntekostnader som uppstått i samband med finansiering av nyuppförda anläggningstillgångar aktiveras och skrivs av enligt plan medan räntekostnader för finansiering av tillverkning av produkter för försäljning ej får ingå i lagervärdet.

Aktier och andelar i intressebolag

Enligt svensk redovisningspraxis redovisas aktier och andelar till anskaffningskostnad och erhållna utdelningar ingår i resultatet för det år utdelningen erhålls. Enligt amerikanska redovisningsprinciper redovisas aktier och andelar i andra företag där röstinnehavet omfattar 20–50 % enligt kapitalandelsmetoden.

Pensionskostnader

Nya regler för redovisning av pensionskostnader infördes 1986 i USA. I jämförelse med svensk praxis för redovisning av PRI-pensionskostnader föreligger skillnader främst i valet av diskonteringsränta samt i det förhållandet att kapitalvärdeberäkning utgår från beräknad lön vid pensioneringstillfället. Generellt kan bedömas att den årliga pensionskostnaden beräknad enligt de amerikanska reglerna skulle avsevärt

Soliditet

Redovisat eget kapital plus 50 % av obeskattade reserver i relation till totalt kapital.

Andel riskbärande kapital

Redovisat eget kapital minus föreslagen utdelning plus obeskattade reserver och minoritetsintressen i relation till totalt kapital.

Skuldsättningsgrad

Räntebärande kort- och långfristiga skulder (inkl pensionskund) dividerat med redovisat eget kapital med tillägg för minoritetsintresse och 50 % av obeskattade reserver.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser på lån, dividerat med räntekostnader och valutakursdifferenser på lån.

Kapitalomsättningshastighet

Fakturering i relation till genomsnittligt totalt kapital.

Avkastning på justerat eget kapital efter skatt

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för beräknad skatt och minoritetsandel i procent av genomsnittligt eget kapital inkluderande 50 % av obeskattade reserver efter avdrag för minoritetsintressen häri minus föreslagna utdelningar.

En approximativ beräkning av real avkastning på eget kapital görs genom att ovan definierade nominella avkastning reduceras med årets inflationsmätt som förändring i konsumentprisindex i Sverige från december ena året till december följande år.

Räntabilitet på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader plus kostnadsräntor och kursdifferenser på lån i procent av genomsnittligt totalt kapital med kortfristiga räntefria rörelseskulder och 50 % av obeskattade reserver frånräknade.

understiga årskostnaden för PRI-planen enligt svensk praxis. Skillnaden har dock ej kunnat kvantifieras och ingår ej i efterföljande avstämning.

Övrigt

Andra områden där tillämpning av amerikanska redovisningsprinciper för Sandvik-koncernen medför icke oväsentliga skillnader avser behandlingen av realiserade kursvinster på lån, långfristiga fordringar med ej marknadsmässig förräntning, generella reserveringar samt minoritetsintressen.

Tillämpning av amerikanska redovisningsprinciper innebär följande approximativa ändringar av Sandvik-koncernens redovisade nettovinst, vinst per aktie och eget kapital:

Belopp i MSEK, där ej annat anges.

	1987	1986
Årets vinst enligt koncernresultaträkningen ...	756	
Ökning/minskning för		
Bokslutsdispositioner	558	
Latent skatt	-274	
Uppskrivningar	31	
Aktivering av räntekostnader	44	
Andel av resultat i intressebolag	11	
Övriga justeringar	135	
Beräknad nettovinst enligt amerikanska redovisningsprinciper	1.261	
Beräknad vinst per aktie enligt amerikanska redovisningsprinciper, SEK	24:10	
Motsvarande efter full konvertering av utestående konverteringslån, SEK	23:20	
	1987	1986
Eget kapital enligt koncernbalansräkningen ..	4.084	3.489
Ökning/minskning för		
Obeskattade reserver	3.913	3.361
Latent skatt	-1.891	-1.650
Uppskrivningar	-279	-299
Aktivering av räntekostnader	33	-11
Andel av resultat i intressebolag	51	40
Övriga justeringar	261	126
Beräknat eget kapital enligt amerikanska redovisningsprinciper	6.172	5.056
Beräknat eget kapital per aktie enligt amerikanska redovisningsprinciper, SEK	117:50	97:00

Noter och kommentarer

Belopp i MSEK, där ej annat anges

NOT 1. Kommissionärsbolagsförhållanden, moderbolaget

Verksamheten i Sverige bedrivs till stor del genom kommissionärsbolag. Nedan angivna bolag har under 1987 bedrivit rörelse under egna namn, men uteslutande för moderbolagets räkning. Moderbolaget redovisar samtliga tillgångar och skulder jämte intäkter och kostnader, som uppstår i kommissionärsrörelsen, i sitt bokslut.

Bolag vilka under 1987 bedrivit rörelse i kommission för moderbolagets räkning: Edsbyns Industri AB, Guldsmedshytte Bruks AB, AB

Sandvik Central Service, AB Sandvik Coromant, AB Sandvik Electronics, AB Sandvik Hand Tools, AB Sandvik Hard Materials, AB Sandvik Information Systems, AB Sandvik International, AB Sandvik Metal Saws, AB Sandvik Rock Tools, AB Sandvik Saws and Tools, AB Sandvik Steel, AB Sandvik Öberg, Sandvik Coromant Skandinavien AB, Sandvik Hard Materials Norden AB, Sandvik Stål Försäljnings AB, Sandvik Sågar och Verktyg Skandinavien AB.

NOT 2. Fakturerad försäljning och moderbolagets inköp

I beloppen för fakturerad försäljning ingår övriga rörelseintäkter enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986
Övriga rörelseintäkter	28	26	108	63

Av moderbolagets fakturerade försäljning avsåg 3.803 MSEK (3.663), dvs 64% (65) försäljning till koncernföretag. Exportandelen utgjorde 83% (83). Av moderbolagets varuinköp hänförde sig 189 MSEK (183), dvs 9% (8) till koncernföretag.

NOT 3. Avskrivningar

KONCERNEN

	Goodwill och andra immateriella tillgångar		Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Markanläggningar		Totalt	
	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986
Avskrivningar enligt plan	-22	-8	-427	-398	-64	-56	-1	-1	-514	-463
Avskrivningar utöver plan	-	-	-180	-241	-31	-22	1	-	-210	-263
Bokföringsmässiga avskrivningar	-22	-8	-607	-639	-95	-78	-	-1	-724	-726
varav avskrivningar mot fonder	-	-	-294	-307	-36	-42	-	-	-330	-349

Skillnaden mellan bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar enligt resultaträkningen, -158 MSEK, består av avskrivningar utöver plan, -210 MSEK, och återförd överavskrivning vid avyttring, 52 MSEK.

MODERBOLAGET

	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Markanläggningar		Totalt	
	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986
Avskrivningar enligt plan	-189	-190	-29	-23	-1	-1	-219	-214
Avskrivningar utöver plan	-107	-183	-11	-11	1	-	-117	-194
Bokföringsmässiga avskrivningar	-296	-373	-40	-34	-	-1	-336	-408
varav avskrivningar mot fonder	-225	-242	-29	-23	-	-	-254	-265

Skillnaden mellan bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar enligt resultaträkningen, -71 MSEK, består av avskrivningar utöver plan, -117 MSEK, och återförd överavskrivning vid avyttring, 46 MSEK.

NOT 4. Ränteintäkter och räntekostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986
Ränteintäkter brutto	474	492	288	328
Korrigerig omräkningsdifferenser	-118	-48	-	-
Ränteintäkter	356	444	288	328
Räntekostnader på pensionsskuld	-97	-92	-82	-79
Övriga räntekostnader brutto	-412	-473	-239	-278
Korrigerig omräkningsdifferenser	+47	+22	-	-
Räntekostnader	-462	-543	-321	-357

Korrigerig omräkningsdifferenser avser eliminering av inflationsförluster på räntegenererande monetära tillgångar och inflationsvinster på räntebärande monetära skulder i höginflationsländer.

NOT 5. Kursdifferenser på lån

Årets kursdifferenser på lån består av årets förändring av orealiserade kursförluster, -46 MSEK (-46), samt av de kursdifferenser på långa lån och lån som formellt är kortfristiga men till sin innebörd är långsiktiga som realiserats i samband med amorteringar, 49 MSEK (79).

Moderbolagets konvertibla lån i utländsk valuta på fn 6.716.000 USD (se not 25) förväntas bli konverterat till aktier under lånets återstående löptid, varför korrigerig till bokslutsdagens valutakurs ej gjorts.

NOT 6. Resultat exkl minoritetsandelar, inkl resultatandelar i intresseföretag

Resultatet efter finansiella intäkter och kostnader exklusive minoritetsandelar och utdelningar från intresseföretag men inklusive resultatandelar i intresseföretag uppgår till 1.925 MSEK (1.647).

I denna beräkning ingår följande intresseföretag: Avesta Sandvik Tube AB (25%), Diamant Boart Stratabit S.A. (50%) (from 30.6),

Fagersta Stainless AB (50%), ANSAB AB (50%), Fagersta-Seco AB (50%), Rolltech International AB (50%), Uddeholm Strip Steel AB (50%), Devillé S.A. (35%), Nor-Sand Metals Inc. (50%) (tom 19.8), Eurotungstène Poudre S.A. (49%).

NOT 7. Extraordinära intäkter och kostnader

	Koncernen		Moderbolaget			Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986		1987	1986	1987	1986
Extraordinära intäkter					Extraordinära kostnader				
Realisationsvinst vid försäljning av aktier	7	21	8	36	Nedskrivning av aktier och andelar....	-10	-6	-10	-6
Realisationsvinst vid försäljning av fastigheter	41	7	41	7	Aktieemissionskostnader	-	-9	-	-9
Diverse	7	-	-	-	Diverse	-23	-43	-	-
	55	28	49	43		-33	-58	-10	-15
					Totalt	22	-30	39	28

NOT 8. Obligationer och andra kortfristiga placeringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986
Obligationer och andra värdepapper ...	1.177	1.413	1.054	1.136
Kortfristiga placeringar	2.208	1.440	1.673	1.106
Totalt	3.385	2.853	2.727	2.242

Koncernen hade vid årsskiftet utestående sk räntearbitrageaffärer på 559 MSEK (439). Av dessa svarade moderbolaget för 486 MSEK (300). Dessa har redovisats netto.

NOT 9. Spärrkonton för fondavsättningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986
Spärrkonton i Sveriges Riksbank för särskilda investeringsfonder	-	20	-	-
för allmänna investeringsfonder	3	224	-	60
för förnyelsefonder	14	40	6	32
Övriga spärrkonton	2	2	-	-
Totalt	19	286	6	92

NOT 10. Aktier och andelar

Koncernens resp moderbolagets innehav av aktier och andelar vid utgången av 1987 framgår av specifikation på sid 28.

NOT 11. Övriga långfristiga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986
Förskott till leverantörer	4	8	3	7
Revers i samband med försäljning 1983 av aktierna i Krångede AB	547	547	547	547
Övriga fordringar	182	301	75	172
Totalt	733	856	625	726

NOT 12. Goodwill och andra immateriella tillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986
Patent och andra immateriella tillgångar	29	24	1	2
Goodwill	94	124	-	-
Totalt	123	148	1	2

NOT 13. Anläggningar

Maskiner och inventarier, byggnader, mark och markanläggningar samt jordbruks- och skogsfastigheter redovisas till nettovärde efter avskrivningar enligt plan och oavskrivet belopp av ackumulerade upp-

skrivningar. Ackumulerade avskrivningar härutöver redovisas bland obeskattade reserver under rubriken Ackumulerade avskrivningar utöver plan.

KONCERNEN

	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Jordbruks- och skogsfastigheter		Mark- och markanläggningar	
	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986
Anskaffningsvärde	5.723	4.867	1.751	1.636	1	1	188	173
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-3.494	-2.993	-744	-634	-	-	-14	-15
Planmässiga restvärden	2.229	1.874	1.007	1.002	1	1	174	158
Oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar	-	-	123	136	10	10	116	116
Restvärden	2.229	1.874	1.130	1.138	11	11	290	274
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	-1.199	-1.012	-191	-234	-	-	-17	-11
Bokförda värden	1.030	862	939	904	11	11	273	263
Brandförsäkringsvärden	11.704	10.007	3.834	3.639	11	11	-	-
Taxeringsvärden ¹	-	-	1.340	1.291	11	12	126	137

¹ Uppgifterna avser den svenska koncern delen. Bokförda värdet av fastigheter i utländska dotterföretag uppgick till 663 MSEK (461).

MODERBOLAGET	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Jordbruks- och skogsfastigheter		Mark och markanläggningar	
	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986
Anskaffningsvärde	2.827	2.680	683	731	1	1	38	39
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-1.685	-1.602	-313	-287	-	-	-9	-13
Planmässiga restvärden	1.142	1.078	370	444	1	1	29	26
Oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar	-	-	123	136	10	10	116	116
Restvärden	1.142	1.078	493	580	11	11	145	142
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	-1.021	-900	-145	-211	-	-	-17	-11
Bokförda värden	121	178	348	369	11	11	128	131
Brandförsäkringsvärden	7.246	7.085	2.045	2.178	11 ³	10 ³	-	-
Taxeringsvärden ²	-	-	1.191	1.242	11	12	106	131

² Taxeringsvärdet på industrifastigheter inkluderar enligt gällande bestämmelser industritillbehör.

³ Angivna värden avser här byggnader och inventarier. Härutöver finns skogsbrandförsäkringar.

NOT 14. Ställda panter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986
Fastighetsinteckningar	738	797	622	656
Företagsinteckningar	746	578	432	430
Totalt	1.484	1.375	1.054	1.086

Härutöver har pantsatts fordringar avseende räntearbitrageaffärer. Jämför not 8.

NOT 15. Övriga kortfristiga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986
Förskott från kunder	57	46	4	6
Övriga kortfristiga skulder	875	955	417	664
Totalt	932	1.001	421	670

NOT 16. Lån

	Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986
Kortfristiga lån				
Euro Commercial Paper och EuroNotes	927	1.206	927	1.206
Amortering inom ett år av långfristiga lån	284	262	192	150
Övriga kortfristiga lån	1.520	1.141	875	530
Summa kortfristiga lån	2.731	2.609	1.994	1.886
Långfristiga lån				
Obligationslån	349	370	333	358
Förlagslån	37	45	15	20
Övriga lån	754	855	319	409
Summa långfristiga lån	1.140	1.270	667	787
Samtliga lån	3.871	3.879	2.661	2.673

Den långfristiga upplåningen för moderbolaget, inklusive lån vilka formellt är kortfristig upplåning men som till sin innebörd är långsiktiga och 1988 års amorteringar, fördelar sig på de mest betydande valutaslagen enligt nedan (belopp i miljoner i angiven valuta). Beloppen anges i den valuta i vilken Sandvik löper en potentiell valutarisk.

Valuta	1987	1986
Svenska kronor	190	239
US dollar	111	181
Västtyska mark	84	17
Engelska pund	22	12
Franska francs	215	-
Schweiziska francs	61	65
Luxemburg francs	525	475
Japanska yen	-	295
Låneamorteringar		
Låneamorteringar för moderbolaget enligt överenskomna löptider per låneavtal (inkl omsättning av förfallande kortfristig upplåning) redovisas nedan:		
	1987	1986
Inom 1 år	1.994	1.886
År 2	74	186
3	279	69
4	27	277
5	229	26
Därefter	58	229
	2.661	2.673

NOT 17. Avsatt till pensioner

	Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986
Avsatt till PRI-pensioner	829	739	764	701
Avsatt till övriga pensioner	200	194	54	54
Totalt	1.029	933	818	755

NOT 18. Ackumulerade avskrivningar utöver plan

	KONCERNEN				MODERBOLAGET			
	Maskiner och in- ventarier	Industri- och bostads- byggnader	Mark- anlägg- ningar	Totalt	Maskiner och in- ventarier	Industri- och bostads- byggnader	Mark- anlägg- ningar	Totalt
Redovisat vid slutet av 1986	1.012	234	11	1.257	900	211	11	1.122
Förändring pga ändrade omräkningskurser 1987.....	-1	3	-	2	-	-	-	-
Årets avskrivningar utöver plan.....	180	31	-1	210	107	11	-1	117
Avskrivningar på uppskrivning.....	-	-3	-	-3	-	-3	-	-3
Justering av anläggningsredovisningen.....	14	-28	7	-7	14	-28	7	-7
Återförd överavskrivning vid avyttring	-6	-46	-	-52	-	-46	-	-46
Redovisat vid slutet av 1987	1.199	191	17	1.407	1.021	145	17	1.183

NOT 19. Varulagerreserv

	Kon- cernen	Moder- bolaget
Redovisat vid slutet av 1986	1.134	1.018
Förändring pga ändrade omräknings- kurser 1987	2	-
Förändring under 1987	-54	-69
Redovisat vid slutet av 1987	1.082	949
Varulagerreserv i procent av lagervärde vid slutet av 1987.....	27	50

NOT 20. Investerings- och förnyelsefonder

	KONCERNEN				MODERBOLAGET		
	Särskilda investe- rings- fonder	Allmänna investe- rings- fonder	Förnyelse- fonder	Totalt	Allmän investe- rings- fond	Förnyelse- fond	Totalt
Redovisat vid slutet av 1986.....	10	780	62	852	541	51	592
Tillkommer:							
Avsättning under 1987.....	-	815	-	815	795	-	795
Avgår:							
Ianspråktaget belopp för investeringar i maskiner och inventarier	-10	-281	-3	-294	-222	-3	-225
industri- och bostadsbyggnader.....	-	-36	-	-36	-29	-	-29
För omkostnader	-	-1	-32	-33	-	-29	-29
Nettoförändring	-10	497	-35	452	544	-32	512
Redovisat vid slutet av 1987.....	-	1.277	27	1.304	1.085	19	1.104

NOT 21. Övriga obeskattade reserver

	Kon- cernen	Moder- bolaget
Kursriskreserv finansiella placeringar:		
Redovisat vid slutet av 1986	55	55
Upplösning 1987	-3	-3
Redovisat vid slutet av 1987	52	52
Övriga obeskattade reserver:*		
Redovisat vid slutet av 1986	63	-
Avsättning 1987	5	-
Redovisat vid slutet av 1987	68	-

* Avser andra obeskattade reserver i utländska dotterbolag än avskrivningar utöver plan, varulagerreserver eller investeringsfonder.

NOT 22. Internvinstreserv

MODERBOLAGET

Internvinstreserven i Sandvik AB utgörs av skillnaden mellan försäljningspriser och Sandvik AB:s samtliga kostnader för de sålda varorna avseende de produkter, levererade av Sandvik AB, som på balansdagen ligger kvar hos utländska dotterbolag, efter avdrag för av dotterbolagen gjorda, härtill hänförliga, lagernedskrivningar.

NOT 23. Minoritetsandel i obeskattade reserver samt kapitalandelar i intresseföretag

Minoritetens andel i obeskattade reserver är totalt 16 MSEK (18).
Koncernens andel i intresseföretagens eget kapital resp obeskattade reserver är 221 MSEK (149) resp 121 MSEK (99).
I denna beräkning ingår följande intresseföretag: Avesta Sandvik

Tube AB (25%), Diamant Boart Stratabit S.A. (50%), Fagersta Stainless AB (50%), ANSAB AB (50%), Fagersta-Seco AB (50%), Rolltech International AB (50%), Uddeholm Strip Steel AB (50%), Devillé S.A. (35%), Eurotungstène Poudre S.A. (49%).

NOT 24. Förändring av eget kapital

KONCERNEN	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Omräk- nings- differens	Koncern- resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1986	1.303	669	996	4	517	3.489
Förändring pga ändrade omräkningskurser 1987	—	-35	13	1	4	-17
Överföring av 1986 års resultat och omräkningsdifferens	—	—	526	-5	-521	—
Avsättning till bundna reserver	—	138	-138	—	—	—
Nyemissioner genom konvertering	10	5	—	—	—	15
Förändring pga uppskrivning av anläggningstillgångar	—	5	—	—	—	5
Förändring pga förvärv och konsolidering av tidigare delägda företag	—	1	14	—	—	15
Utdelning	—	—	-183	—	—	-183
Årets koncernresultat 1987	—	—	—	4	756	760
Redovisat vid slutet av 1987	1.313	783	1.228	4	756	4.084

Vid bedömning av koncernens årsresultat och fria reserver bör beaktas att en del härav ligger i dotterbolag utanför Sverige. Vid vinstöverföring till moderbolaget bör hänsyn tas till att sådan i vissa fall leder till beskattning och begränsas av valutarestriktioner. Avsättning har ej skett för skatter på framtida utdelningar till moderbolaget. Av det fria egna kapitalet 1.988 MSEK enligt koncernens balansräkning har sammanlagt 142 MSEK föreslagits till avsättning till bundna reserver av bolagens styrelser.

Uppgifter om aktiekapital och konverteringslån lämnas i not 25 nedan.

MODERBOLAGET

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balans- erade vinst- medel	Netto- resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1986	1.303	14	494	369	2.180
Överföring av 1986 års resultat	—	—	369	-369	—
Avsättning till reservfond	—	37	-37	—	—
Nyemissioner genom konvertering	10	5	—	—	15
Utdelning	—	—	-183	—	-183
Årets nettoresultat 1987	—	—	—	751	751
Redovisat vid slutet av 1987	1.313	56	643	751	2.763

NOT 25. Aktiekapital

AKTIEKAPITAL SAMT ANTAL AKTIER

	1987	1986
A Bundna	41.170.069	41.170.069
A Fria	681.508	1.395.590
B Fria	10.666.801	9.566.512
	52.518.378	52.132.171

En bunden aktie får ej förvärfas av utländska medborgare eller av vissa i bolagsordningen angivna juridiska personer som är öppna för utländskt inflytande. En fri aktie får däremot förvärfas av envar. A-aktier medför 1 röst per aktie medan B-aktier medför 1/10 röst per aktie.

Sandvik-aktien är noterad på Stockholms och Londons (B fria) fondbörser. Aktier kan även handlas i USA via sk ADR (American Depositary Receipts).

Vid bolagsstämman 1986 beslutades ett erbjudande till ägare av fria A-aktier att byta dessa mot fria B-aktier. Detta erbjudande, som ursprungligen gällde till 15.5.1987, förlängdes till 15.5.1988. Per 31.12.1987 hade byte skett av 968.364 aktier eller 59% av ursprungligen utestående fria A-aktier.

Antalet aktier berättigade till utdelning för år 1987 utgör 52.665.006 st. Antalet överstiger ovanstående per 31.12 till följd av konverteringar under tiden 1.1–29.2.1988.

KONVERTIBLA LÅN

1977 upptogs ett konvertibelt lån på 35 MUSD till 6 1/4% ränta och med konverteringstid från och med den 2.1.1978 till och med den 8.3.1988. Efter gällande konverteringskurs utges 126.6284 st B-aktier i

Sandvik mot en obligation om nominellt 1.000 USD. Per den 31.12.1987 har obligationer till ett belopp av 28.284.000 USD konverterats. Konverteringarna under 1987 har medfört en ökning av aktiekapitalet med 9.655.175 SEK och av antalet B-aktier med 386.207 st. Vid full konvertering av lånet kommer antalet B-aktier att öka med 850.436 st jämfört med läget den 31.12.1987. Aktiekapitalet kommer att öka med 21.260.900 SEK.

1985 upptogs ett konvertibelt förlagslån på 102,8 MSEK till 12% ränta. Lånet som riktades till alla anställda inom Sandvik-koncernen kan konverteras från och med den 1.3.1988 till och med den 15.3.1992. De konvertibla skuldebrevens har ett nominellt belopp av 425 SEK och hela multiplerna därav. Konverteringskursen är 79,50 SEK efter 1986 års fondemission och split och konvertering sker till B-aktier. Vid full konvertering av lånet kommer antalet B-aktier att öka med 1.292.609 st jämfört med läget den 31.12.1987. Aktiekapitalet kommer att öka med 32.315.225 SEK.

Vid full konvertering av båda konverteringslånen skulle antalet aktier vara 54.661.423 st.

SANDVIKS AKTIESPARFOND

Alla anställda inom Sandvik-koncernens svenska bolag erbjöds att under tiden januari 1981 – december 1983 delta i aktiesparande i Sandviks Aktiesparfond. Vid utgången av 1987 kvarstod ca 1.600 anställda.

Fonden representerade ca 300.000 aktier motsvarande ca 0,6% av aktiekapitalet.

Se även avsnittet Sandvik-aktien sid 36, som innehåller kursutveckling, data per aktie, ägarförhållanden m m.

NOT 26. Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	1987	1986	1987	1986
Diskonterade växlar	133	151	—	—
Pensionsförpliktelser utöver de som redovisats under pensionsskuld (kapitaliserat värde)	4	4	1	2
Övriga borgens- och ansvarsförbindelser	259	209	387	558
Totalt	396	364	388	560
varav för dotterföretag			180	405

Personal

PERSONALKOSTNADER, MSEK

	Koncernen		Moderbolaget ¹⁾	
	1987	1986	1987	1986
Löner och ersättningar:				
Styrelse och verk-				
ställande direktör				
Sverige.....	14	13	12	11
Utanför Sverige.....	61	62	—	—
Övriga anställda				
Sverige.....	1.399	1.366	1.246	1.237
Utanför Sverige.....	1.742	1.622	7	8
Summa.....	3.216	3.063	1.265	1.256
Övriga personal-				
kostnader.....	1.174	1.134	623	624
Totalt.....	4.390	4.197	1.888	1.880

¹⁾ inkl kommissionärsbolag

MEDELANTALET ANSTÄLLDA

	Koncernen		Moderbolaget ¹⁾	
	1987	1986	1987	1986
Sverige.....	10.421	10.584	9.301	9.540
Utanför Sverige.....	14.723	13.449	50	50
Totalt.....	25.144	24.033	9.351	9.590

MEDELANTALET ANSTÄLLDA UTANFÖR SVERIGE FÖRDELAT PÅ LÄNDER

	Antal anställda		Antal anställda	
	1987	1986	1987	1986
Moderbolaget och kommissionärsbolagen				
Sovjetunionen.....	6	6		
USA.....	5	7		
Österrike.....	5	5		
Övriga länder ¹⁾	34	32		
Utanför Sverige totalt.....	50	50		
Koncernen utanför Sverige				
Argentina.....	146	143		
Australien.....	315	321		
Belgien.....	96	96		
Brasilien.....	1.153	1.095		
Canada.....	305	214		
Chile.....	30	24		
Colombia.....	43	36		
Danmark.....	215	78		
Filippinerna.....	34	36		
Finland.....	101	100		
Frankrike.....	1.864	1.928		
Haiti.....	68	37		
Hongkong.....	15	15		
Indien.....	1.232	1.242		
Indonesien.....	13	23		
Irland.....	9	9		
Italien.....	855	760		
Japan.....	487	523		
Kenya.....	15	15		
Malaysia.....	35	37		
Mexico.....	480	447		
Nederländerna.....	169	165		
Norge.....	49	53		
Nya Zeeland.....			34	34
Peru.....			46	42
Polen.....			5	5
Portugal.....			216	214
Schweiz.....			134	132
Singapore.....			60	64
Sovjetunionen.....			6	6
Spanien.....			367	379
Storbritannien.....			1.791	1.597
Sydafrika.....			538	580
Sydkorea.....			42	39
Taiwan.....			13	12
Thailand.....			8	6
Turkiet.....			6	6
USA.....			2.399	1.631
Venezuela.....			32	32
Västtyskland.....			1.071	1.058
Zambia.....			42	34
Zimbabwe.....			45	45
Österrike.....			114	114
Övriga länder ¹⁾			25	22
			14.723	13.449

¹⁾ Länder, i vilka medelantalet anställda är mindre än 5.

Löner och ersättningar utanför Sverige har omräknats till svenska kronor efter årets medelkurs. Lagstadgad specifikation över medelantalet anställda per kommun i Sverige och löner per land utanför Sverige insänds till Patent- och Registreringsverket. Denna specifikation kan erhållas från Sandviks huvudkontor i Sandviken.

Aktieinnehav

SANDVIK AB:s INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG

Enligt balansräkning 31.12.1987

		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nom. värde lokal valuta enhet 1000	Nom. värde KSEK	Bokfört värde KSEK
SVERIGE	AB Bushman	500	100	SEK 50	50	50
	AB Dubbman ⁵	500	100	SEK 50	50	—
	Edmeston AB	40.000	100	SEK 4.000	4.000	3.000
	Edsbyns Industri AB ¹	50.000	100	SEK 5.000	5.000	8.925
	Fagersta Energetics AB	500	100	SEK 50	50	655
	Ferrolegeringar Trollhätteverken AB ⁶	30.000	100	SEK 3.000	3.000	12.857
	Guldsmedshytte Bruks AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Hard Materials Norden AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Kapman AB	80.000	100	SEK 8.000	8.000	—
	AB Sandvik Belts ¹	500	100	SEK 50	50	50
	AB Sandvik Bergstrand	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Central Service ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Coromant ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Coromant Skandinavien AB ¹	50.000	100	SEK 5.000	5.000	5.000
	AB Sandvik Electronics ¹	60	100	SEK 60	60	—
	Sandvik Far East Ltd. AB	10.000	100	SEK 10.000	10.000	10.000
	AB Sandvik Hand Tools ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Hard Materials ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Information Systems ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik International ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Metal Saws ¹	500	100	SEK 50	50	50
	AB Sandvik Process Systems	25.000	100	SEK 2.500	2.500	2.500
	AB Sandvik Rock Tools ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Saws and Tools ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Steel ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Öberg ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Stål Försäljnings AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Sågar och Verktyg Skandinavien AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandviks Aktiesparfondförvaltning AB	2.500	100	SEK 250	250	250
	Sandvikens Brukspersonals Byggnadsförening upa	—	100	SEK 2.941	2.941	—
	Seco Tools AB ²	710.000	100	SEK 71.000	71.000	403.147
	Steebide International AB	15.000	100	SEK 1.500	1.500	1.000
	AB Swedish Metal Saws	500	100	SEK 50	50	—
	Trellbo AB	500	100	SEK 50	50	—
	Vilande bolag, helägda ³	—	—	SEK 550	550	—
ARGENTINA	Sandvik Argentina S.A.C. e I.	600.202	100	ARA 600	990	5.000
BELGIEN	Sandvik S.A. (Belgium) N.V.	—	100	BEC 80.000	13.984	4.000
BRASILIEN	Sandvik do Brasil S.A.	45.921.096	73,6 ⁴	BRC 275.527	90.445	40.712
CANADA	Sandco Ltd.	205	100	CAD 2	9	—
	Sandvik Canada, Inc.	2.317.564	100	CAD 11.000	49.170	73.000
	Windsor Machine Company Ltd.	5.100.000	77 ⁴	CAD 5.100	22.797	—
CHILE	Sandvik Chilena Ltda.	—	100	CLP 8.263	248	—
COLOMBIA	Sandvik Colombia S.A.	28.733	94 ⁴	COP 28.733	575	—
COSTA RICA	Sandvik Centroamérica S.A.	330	100	CRC 330	30	—
DANMARK	A/S Sandviken	—	100	DKK 30.000	28.440	22.101
FILIPPINERNA	Sandvik Philippines, Inc.	81.065	100	PHP 8.107	2.189	2.526
FINLAND	Suomen Sandvik Oy	400.000	100	FIM 10.000	14.675	4.247
FRANKRIKE	Sandvik S.A.	1.249.994	100	FRF 125.000	135.125	100.000
	Ugicarb Morgon S.A.	272.000	100	FRF 27.200	29.403	21.734
HONGKONG	Sandvik Hongkong Ltd.	39.999	100	HKD 400	298	—
INDIEN	Sandvik Asia Ltd.	316.800	55	INR 31.680	14.319	5.500
ITALIEN	Sandvik Italia S.p.A.	11.999.832	100	ITL 11.999.832	59.399	90.000
	Sandvik Process Systems S.p.A.	199.943	100	ITL 199.943	990	340
JAPAN	Sandvik K.K.	2.600.000	100	JPY 2.600.000	122.980	100.000
KENYA	Sandvik Kenya Ltd.	34.999	96	KES 700	249	—
KOREA	Sandvik Manufacturing Co. Ltd.	62.101	100	KRW 621.010	4.627	4.500
LUXEMBURG	Sansafe S.A.	100	100	LUF 100	17	8.506
MALAYSIA	Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.	7.500	100	MYR 750	1.748	1.442
MAROCKO	Sandvik Maroc S.A.	93	100	MAD 9	8	—
MEXICO	Sandvik de México S.A. de C.V.	5.329.996	100	MXP 533.000	1.333	40.000
	H.K. Porter de México C.A.	2.496	100	MXP 2.496	6	—
	Tungstemex S.A. de C.V.	53.453.902	99	MXP 5.345.390	13.363	11.732
NEDER-LÄNDERNA	Sandvik Nederland b.v.	—	100	NLG 6.000	19.512	10.000
	Sandvik Finance b.v.	—	100	NLG 10.000	32.520	32.520

SANDVIK AB:s INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nom. värde lokal valuta enhet 1000	Nom. värde KSEK	Bokfört värde KSEK
Enligt balansräkning 31.12.1987						
NORGE	Sandvik Norge A/S	80.000	100	NOK 8.000	7.444	4.790
PERU	Sandvik del Perú S.A.	2.253.632	100	PEI 2.254	327	—
	Barrenas Sandvik Andina S.A.	8.780.120	68	PEI 8.780	1.272	2.200
PORTUGAL	Sandvik Portuguesa Lda	—	100	PTE 99.800	4.361	4.461
	Sandvik Obergue-Limas e Mecânica, Lda	—	100	PTE 99.995	4.370	8.770
SCHWEIZ	Sandvik A.G.	60.000	100	CHF 6.000	27.108	50.000
	Sanfinanz A.G.	997	100	CHF 200	904	735
	Santrade Ltd.	1.275	21 ⁴	CHF 1.275	5.760	16.199
SINGAPORE	Sandvik South East Asia Pte. Ltd.	2.700.000	100	SGD 2.700	7.884	7.055
SPANIEN	Sandvik Española S.A.	70.000	100	ESP 700.000	37.520	45.000
	Minas y Metalurgia Española S.A.	60.000	50 ⁴	ESP 60.000	3.216	3.700
STORBRITANNIEN	Madison Tools Ltd.	274.999	100	GBP 275	2.982	6.000
	Sandvik Ltd.	7.999.998	100	GBP 8.000	86.760	200.000
TAIWAN	Sandvik Taiwan Ltd.	9.994	100	TWD 9.994	1.949	—
THAILAND	Sandvik Thailand Ltd.	744	99	THB 504	118	—
TURKIET	Sandvik Istanbul Tıçaret Ltd. Şti	14.925	100	TRL 14.925	82	—
USA	Sandvik, Inc.	800.000	100	USD 20.000	116.650	400.000
VENEZUELA	Sandvik Venezuela C.A.	6.250	100	VEB 6.250	1.156	—
VÄSTTYSKLAND	Sandvik Automation GmbH	—	100	DEM 4.000	14.636	10.000
	Sandvik GmbH	—	100	DEM 35.000	128.065	100.000
	Sandvik Process Systems GmbH	—	38 ⁴	DEM 1.558	5.701	3.420
ZAMBIA	Sandvik (Zambia) Ltd.	499.999	100	ZMK 1.000	750	—
ZIMBABWE	Sandvik (Pvt) Ltd.	233.677	100	ZWD 467	1.672	3.269
ÖSTERRIKE	Sandvik in Austria Ges.m.b.H.	—	100	ATS 15.000	7.790	810
						1.891.753

¹ Kommissionärsbolag, ² Seco Tools har dotterbolag i 15 länder, ³ Specifikation över vilande bolag kan erhållas från Sandviks huvudkontor i Sandviken, ⁴ Resterande aktier innehas av andra företag inom koncernen, ⁵ Under namnändring till Sandvik Fastighetsförvaltning AB, ⁶ Under namnändring till Metals & Powders Trollhättan AB.

FÖRÄNDRING AV BOKFÖRT VÄRDE AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG, KSEK

	Redovisat vid slutet av 1986	1.762.519	Vissa upp- och nedskrivningar, vilka balanserar varandra, har företagits inom posten aktier och andelar i dotterföretag.
Förvärv		52.460	
Nyemissioner		76.774	
	Redovisat vid slutet av 1987	1.891.753	

SANDVIK AB:s AKTIER OCH ANDELAR I ANDRA FÖRETAG		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nom. värde lokal valuta enhet 1000	Nom. värde KSEK	Bokfört värde KSEK
Enligt balansräkning 31.12.1987						
INTRESSEFÖRETAG						
SVERIGE	ANSAB AB	5.000	50	SEK 500	500	500
	ASEA-Cerama AB	1.125	10	SEK 563	563	1.448
	Avesta Sandvik Tube AB	150.000	25	SEK 15.000	15.000	30.460
	Bruksinvest AB	24.000	15	SEK 2.400	2.400	12.000
	Fagersta Stainless AB	400.000	50	SEK 40.000	40.000	40.000
	Norbergs Grufaktiebolag	13.244	27	SEK 662	662	—
	Rolltech International AB	250	50	SEK 25	25	—
	Uddeholm Strip Steel AB	28.409	50	SEK 28.409	28.409	34.600
BELGIEN	Diamant Boart Stratabit S.A.	574.575	50	BEC 574.575	100.436	95.513
FRANKRIKE	Eurotungstène Poudre S.A.	112.353	49	FRF 11.235	11.859	7.737
	Société Minière d'Anglade	13.245	15	FRF 1.325	1.399	—
	Deville S.A.	14.000	35	FRF 7.000	7.389	7.216
JUGOSLAVIEN	WO Tools-PP-Corun		30		18.926	18.926
						248.400
ÖVRIGA FÖRETAG						
	Nemo Offshore AB & Co KB ¹				—	—
	Scandinavian Link KB ¹				—	—
	Stena Danica Intressenter KB ¹				21.933	21.933
	Svenska Charterintressenter AB	330	33	SEK 17	17	142
	Svenska Charterintressenter KB ¹				35.313	35.313
	Swedish Aircraft ONE KB ¹				16.755	16.755
	Swedish Airlease KB ¹				33.588	33.588
	Swedish Liners KB ¹				14.303	14.303
	Diverse företag					47
						370.481

¹ Sandvik AB är kommanditdelägare

FÖRÄNDRING AV BOKFÖRT VÄRDE AV AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG
OCH ÖVRIGA FÖRETAG, KSEK

	Redovisat vid slutet av 1986	188.175
Förvärv		187.632
Nedskrivningar		-5.326
	Redovisat vid slutet av 1987	370.481

Nedskrivningarna har belastat årets resultat och redovisas som extraordinära kostnader.

KONCERNENS AKTIEINNEHAV

		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nominellt värde lokal valuta enhet 1000	Nominellt värde KSEK	Bokfört värde KSEK
Enligt balansräkning 31.12.1987						
INTRESSEFÖRETAG						
SVERIGE	Fastighetsförvaltande kommanditbolag ¹			SEK 105.270	105.270	105.270
	Fagersta-Seco AB	5.000	50	SEK 500	500	500
AUSTRALIEN	Seco Titan Pty. Ltd.	1.050.000	50	AUD 1.050	4.389	5.216
BRASILLEN	Sociedade Tecnica de Ferramentas Ltda	320.000	20	BRC 320	29	1.026
SPANIEN	Industrias Bonastre, S.A.	2.500	10	ESP 5.000	268	1.173
STOR-BRITANNIEN	R.O. Speciality Metals Ltd.	180.000	15	GBP 180	1.952	2.700
TURKIET	Seco Kestak A.S.	49.000	49	TRL 49.000	270	1.369
						117.254
ÖVRIGA FÖRETAG						
	Diverse aktier och andelar					2.579
						119.833
					Sandvik AB:s innehav	370.481
					Koncernens innehav	490.314

¹ Sandvik är kommanditdelägare

AKTIER OCH ANDELAR I VÄSENTLIGA RÖRELSEDRIVANDE KONCERNFÖRETAG ÄGDA INDIREKT
AV SANDVIK AB 31.12. 1987

		Koncernens innehav i %			Koncernens innehav i %
SVERIGE	Danit Hårdmetall AB	100	STOR-BRITANNIEN	Carboloy Ltd.	100
AUSTRALIEN	Sandvik Australia Pty. Ltd.	100		Osprey Metals Ltd.	100
	Sandvik Process Systems Pty. Ltd.	100		Sandvik Band Saws Ltd.	100
CANADA	Sandvik Process Systems Canada Ltd. .	100		Sandvik Hard Materials Ltd.	100
DANMARK	Danit A/S	100		Sandvik Process Systems Ltd.	100
FRANKRIKE	Frodistri S.A.	100		Sandvik Stainless Tubes Ltd.	100
	Le Burin S.A.	100		Wimet Mining Ltd.	100
	Safety S.A.	100		Wimet Wear Parts Ltd.	100
	Sandvik Broussaud S.A.	100	SYDAFRIKA	Sandvik (Pty) Ltd.	100
	Sandvik Coromant & Cie	100	THAILAND	Svenska Trading Co. Ltd.	49
	Sandvik Hard Materials, France	100	USA	Breton Corp.	67
	Sandvik Process Systems S.A.	100		Sandvik Latin America, Inc.	100
	Sandvik Saws & Tools & Cie	100		Sandvik Process Systems, Inc.	100
	Sandvik Steel & Cie	100		Sandvik Rock Tools, Inc.	100
	Sandvik Tobler S.A.	100		Sandvik Special Metals Corp.	100
HAITI	Windsor Caribe S.A.	100		Windsor Corp.	100
IRLAND	Sandvik Ireland Ltd.	100		Triangle Grinding, Inc.	100
KOREA	Sandvik Korea Co. Ltd.	49	VÄST-TYSKLAND	Sandvik Hard Materials GmbH	100
NEDER-LÄNDERNA	Sandvik Process Systems b.v.	100		Sandvik Kosta GmbH	100
NORGE	Stavangerbor A/S	95	ZIMBABWE	Sancor (Private) Ltd.	100
NYA ZEELAND	Sandvik New Zealand Ltd.	100	ÖSTERRIKE	Sandvik Process Systems Ges.m.b.H. .	100
SINGAPORE	Sandvik Trading Singapore Pte. Ltd. .	100			
SPANIEN	Resistel S.A.	100			

Vinstdisposition

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att

från föregående år balanserade vinstmedel	643.297.662
samt årets vinst.....	750.864.284
	<hr/>
Kronor	1.394.161.946

disponeras på följande sätt:

till aktieägarna utdelas 4:25 kronor per aktie.....	223.826.276
till reservfonden avsättes	75.087.000
i ny räkning överföres	1.095.248.670
	<hr/>
Kronor	1.394.161.946

Sandviken den 10 mars 1988

Percy Barnevik
Ordförande

Hans Karlsson

Birger Löwhagen

Lars Malmros

Hans-Eric Ovin

Thore Svärdström

Sven Ågrup

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 30 mars 1988

Bo Fridman
Auktoriserad revisor

Nils-Axel Frisk

Revisionsberättelse

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR SANDVIK AKTIEBOLAG

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1987. Granskningen har utförts enligt god revisionsssed.

MODERBOLAGET

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs

att vinsten disponeras i enlighet med förslaget i förvaltningsberättelsen samt

att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret

KONCERNEN

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Sandviken den 30 mars 1988

Bo Fridman
Auktoriserad revisor

Nils-Axel Frisk

Styrelse och revisorer

STYRELSE

Ordinarie

Direktör Percy Barnevik, ordförande,
Zürich, f 1941.
Koncernchef i ABB Asea Brown Boveri Ltd.
Styrelseledamot i Fläkt AB,
Skanska AB och Förvaltnings AB Providentia.
Styrelseordförande i Sandvik AB sedan 1983.
Aktieinnehav i Sandvik: 10000 st.

Direktör Birger Löwhagen,
Malmö, f 1924.
Direktör i Skanska AB.
Styrelseledamot i Industri AB Euroc.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.
Aktieinnehav i Sandvik: 2.034 st.

Direktör Lars Malmros, Tekn. Dr. h.c.
Gent, Belgien, f 1927.
Verkställande direktör i Volvo Europa-företagen,
Gent, Belgien.
Styrelseordförande i Institutet för
Verkstadsteknisk Forskning (IVF).
Styrelseledamot i Perstorp AB, Kalmar Industries AB,
IBEL, Antwerpen, samt BBL, Gent.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.

Direktör Hans-Eric Ovin,
Malmö, f 1928.
Styrelseordförande i Investment AB Argentus,
Bra Böcker AB, HDF-Bolagen AB, Scan Coin AB,
AB Stafsjö Bruk och Stena AB.
Styrelseledamot i AGA AB, AB Nils Dacke,
Stena Metall AB och AB Volvo Penta.
Styrelseuppdrag i Kjell och Märtha Beijers stiftelse.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1976.

Direktör Sven Ågrup,
Lidingö, f 1930.
Styrelseordförande i AGA AB.
Styrelseledamot i AB Volvo, Telefon AB L M Ericsson,
Svenska Handelsbanken, Investment AB Asken, AB Opus,
Nobel Industrier Sverige AB och Tetra Pak Rausing S.A.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.
Aktieinnehav i Sandvik: 2.000 st.

Direktör Per-Olof Eriksson,
Sandviken, f 1938.
Verkställande direktör och koncernchef i Sandvik AB.
Styrelseledamot i Sveriges Industriförbund,
Svenska Handelsbanken, SSAB Svenskt Stål AB och
AB SKF.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1984.
Aktieinnehav i Sandvik: 28.265 st, varav 26.665 st i form av
konvertibla skuldebrev.

Herr Hans Karlsson,
Forsbacka, f 1933.
Ordförande i Metallklubben,
AB Sandvik Steel, Sandviken.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1984.
(arbetstagarrepresentant)
Aktieinnehav i Sandvik: 352 st, varav 320 st i form av
konvertibla skuldebrev.

Herr Thore Svärdröm,
Sandviken, f 1924.
Ordförande i Sandvik AB:s SIF-klubb.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1986.
(arbetstagarrepresentant)
Antal aktier i Sandvik: 353 st, varav 320 st i form av
konvertibla skuldebrev.

Suppleanter

Bruksdisponent Lennart Ollén,
Sandviken, f 1921.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1979.

Herr Eino Honkamäki,
Gimo, f 1943.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1974.
(arbetstagarrepresentant)
Antal aktier i Sandvik: 673 st, varav 640 st i form av
konvertibla skuldebrev.

Herr Stig Lennart Nyström,
Sandviken, f 1944.
Ordförande i SALF-klubben vid Sandvik i Sandviken.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1986.
(arbetstagarrepresentant)
Antal aktier i Sandvik: 449 st, varav 427 st i form av
konvertibla skuldebrev.

REVISORER

Ordinarie

Aukt revisor Bo Fridman, Stockholm
Direktör Nils-Axel Frisk, Stockholm

Suppleanter

Advokat Magnus Schiller, Stockholm
Aukt revisor Bernhard Öhrn, Stockholm

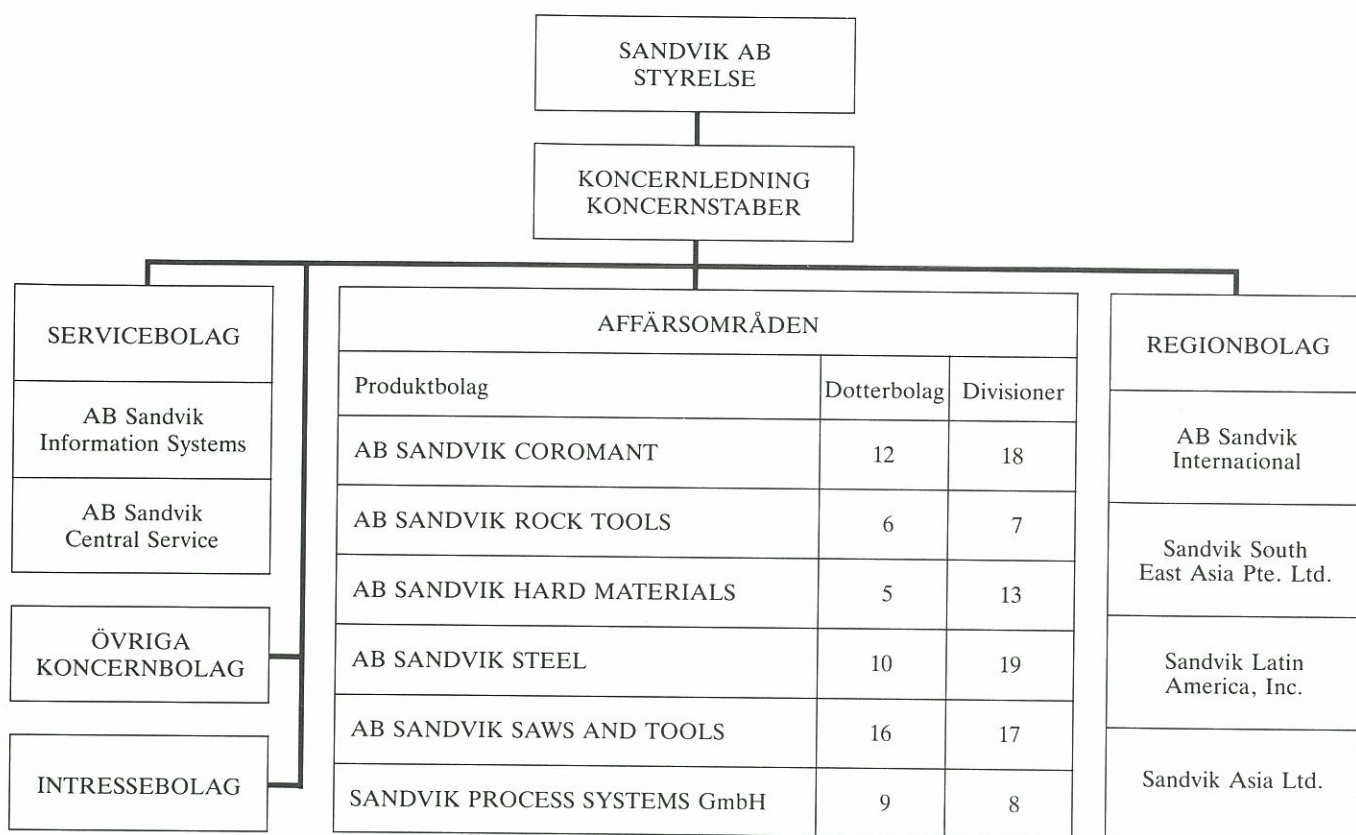
KONCERNLEDNING OCH STABER

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör och koncernchef

Ebbe Bengtsson
Vice verkställande direktör

Ekonomi:	Thomas Hjelm
Finans:	Olle Cederlund
Forskning och Utveckling:	Bertil Aronsson
Juridik:	Malcolm Falkman
Marknad och Teknik:	Olle Hedebrant
Marknadskommunikation:	Björn Jonson
Personal:	Lennart Höög
Revision:	Lars Ernman
	Carl Martinsson (1.8. 1988)
Samhällskontakt:	Carl Lindberg
Skatter och Risk Management:	Stig Åhlander

Organisation

AFFÄRSOMRÅDEN

Basen i Sandviks organisation utgörs av sex separata affärsområden som svarar för utveckling, produktion och försäljning av koncernens produkter. Varje affärsområde leds av ett produktbolag, som på alla stora marknader har egna dotterbolag eller divisioner i gemensamma Sandvik-bolag.

REGIONBOLAG

Utanför huvudmarknaderna marknadsförs Sandviks produkter av fyra regionbolag:

AB Sandvik International, med huvudkontor i Sandviken, ansvarar för marknadsföringen i bl a Sovjetunionen, Östeuropa, Folkrepubliken Kina, Mellanöstern samt Afrika utom Sydafrika. Företaget ansvarar även för försäljning och uppförande av anläggningsprojekt, dvs nyckelfärdiga fabriker m m, i främst statshandelsländerna.

Sandvik Latin America, Inc., lokaliserat till Miami, USA, ansvarar för marknadsföringen i Latinamerika utom Mexico, Argentina och Brasilien. Inom regionen drivs verksamheten i stor utsträckning genom lokala dotterbolag.

Sandvik South East Asia Pte. Ltd., med huvudkontor i Singapore ansvarar för marknadsföringen av koncernens produkter i Sydostasien via lokala dotterbolag och agenter.

Sandvik Asia Ltd., i Poona, Indien, utvecklar, tillverkar och marknadsför hårdmetallprodukter för Indien, Sri Lanka, Bhutan och Nepal via egna försäljningskontor och agenter.

SERVICEBOLAG

För gemensam service finns två speciella resultatansvariga bolag där de största kunderna utgörs av de svenska Sandvik-enheterna, men tjänster säljs även till dotterbolag utanför Sverige och till externa kunder.

AB Sandvik Central Service arbetar i huvudsak inom områdena logistik, personal, ekonomi, fastighetsförvaltning samt information och reklam.

AB Sandvik Information Systems tillhandahåller tjänster inom systemutveckling, datateknik, datadrift, tele- och datakommunikation samt datautbildning.

ÖVRIGA ENHETER

Sandviks organisation innefattar dessutom ett antal intressebolag, vilkas verksamhet i allmänhet tillhör något av affärsområdena.

I gruppen övriga bolag ingår genom koncernledningen styrda bolag eller bolagsgrupper med från de sex affärsområdena skild marknadsstrategi.

Sandviks styrelse, koncernledning och stabschefer presenteras på sid 32.

Affärsenheter

Närhet till kunden utgör en viktig del av Sandviks filosofi. Genom 160 bolag i 50 länder erbjuds kunderna lokal service med det internationella företagens resurser och erfarenhet. För att tillförsäkra kunderna snabba leveranser av produkter enligt nationell standard har många av enheterna egen tillverkning. I vissa länder är inhemsk tillverkning en förutsättning för fortsatt verksamhet. I förteckningen härnedan har medtagits de viktigare rörelsedrivande affärsenheter.

EUROPA

BELGIEN

Sandvik S.A. (Belgium) N.V., Bryssel
Chef: Jean Beitz

Diamant Boart Stratabit S.A., Bryssel (50%)
Chef: Staffan Paues

BULGARIEN

AB Sandvik International
Representative Office, Sofia
Chef: Robert Hartinger

DANMARK

A/S Sandviken, Köpenhamn
Chef: Jens Aage Jensen

Danit A/S, Espergaerde
Chef: Roland Setterberg

FINLAND

Suomen Sandvik Oy, Helsingfors
Chef: Erik Nylund

FRANKRIKE

Sandvik S.A., Orléans
Chef: André Baron

Sandvik Coromant, Orléans
Chef: André Baron

Sandvik Aciers, Orléans
Chef: Udo Vogt

Sandvik Outillage, Orléans
Chef: Jean Brisson

Sandvik Process Systems S.A., Paris
Chef: Jean Benko

Sandvik Broussaud S.A., Limoges
Chef: Michel Desthomas

Sandvik Tobler S.A., Paris
Chef: Jacques Garih

Ugicarb Morgon S.A., Grenoble
Chef: Pascal Destremau

IRLAND

Sandvik Ireland Ltd., Dublin
Chef: H. William Beck

ITALIEN

Sandvik Italia S.p.A., Milano
Chef: Jan Eric Sandgren

Sandvik Process Systems S.p.A., Milano
Chef: Pier Giorgio Bottacin

NEDERLÄNDERNA

Sandvik Nederland b.v., Schiedam
Chef: Louis Cuppens

Sandvik Process Systems b.v., Raamsdonksveer
Chef: Antoine Sluysmans

NORGE

Sandvik Norge A/S, Oslo
Chef: Jon Ambur

POLEN

Sandvik Biuro w Warszawie, Warszawa
Chef: Boguslaw Swiecki

PORTUGAL

Sandvik Portuguesa Lda, Lissabon
Chef: Berndt Wijkander

RUMÄNIEN

AB Sandvik International
Representative Office, Bukarest
Chef: Edith Neuhardt

SCHWEIZ

Sandvik AG, Zürich
Chef: Mikael Mott

Santrade Ltd., Luzern
Chef: Mikael Mott

SOVJETUNIONEN

Sandvik Moscow
Representative Office, Moskva
Chef: Olof Axell

SPANIEN

Sandvik Española S.A., Madrid
Chef: Bo Linell

STORBRIANNIEN

Sandvik Ltd., Birmingham
Chef: David Shail

Sandvik Coromant U.K., Birmingham
Chef: David Shail

Sandvik Rock Tools Ltd., Nuneaton
Chef: Malcolm Clegg

Sandvik Hard Materials Ltd., Coventry
Chef: Anders Hägglund

Sandvik Steel U.K., Birmingham
Chef: Ludvig Åkerhielm

Sandvik Stainless Tubes Ltd., Walsall
Chef: W.M. Good

Sandvik Saws and Tools U.K., Birmingham
Chef: Peter Renwick

Sandvik Process Systems Ltd., Birmingham
Chef: Martin Samuelson

SVERIGE

Sandvik AB, Sandviken
Koncernchef: Per-Olof Eriksson

AB Sandvik Coromant, Sandviken
Chef: Clas Åke Hedström

AB Sandvik Rock Tools, Sandviken
Chef: Lars Östholm

AB Sandvik Hard Materials, Stockholm
Chef: Lars Wahlqvist

AB Sandvik Steel, Sandviken
Chef: Gunnar Björklund

AB Sandvik Saws and Tools, Sandviken
Chef: Hans Norman

AB Sandvik International, Sandviken
Chef: Hans Forsberg

Sandvik Coromant Skandinavien AB, Spånga
Chef: Sven Flodmark

Sandvik Hard Materials Norden AB, Örebro
Chef: Staffan Frondell

Sandvik Stål Försäljnings AB, Spånga
Chef: Staffan Englund

Sandvik Sågar och Verktyg Skandinavien AB, Spånga
Chef: Thomas Lindstedt

AB Sandvik Belts, Sandviken
Chef: Rolf Hemlin

AB Sandvik Process Systems, Sandviken
Chef: Claes Brofelth

Edsbyns Industri AB, Edsbyn
Chef: Sture Lestander

Guldsmidshytte Bruks AB, Storå
Chef: Åke Martinson

AB Sandvik Hand Tools, Bollnäs
Chef: Åke Sundby

AB Sandvik Metal Saws, Lidköping
Chef: Staffan Larsson

AB Sandvik Öberg, Eskilstuna
Chef: Sven Wigerblad

AB Sandvik Central Service, Sandviken
Chef: Börje Andréasson

AB Sandvik Information Systems, Sandviken
Chef: Peter Lundh

UNGERN
AB Sandvik International
Representative Office, Budapest
Chef: Johann Sulak

VÄSTTYSKLAND
Sandvik GmbH, Düsseldorf
Chef: Johan Sörensen

Sandvik Coromant, Düsseldorf
Chef: Johan Sörensen

Sandvik Hard Materials GmbH, Köln
Chef: Manfred Winterhager

Sandvik Steel, Düsseldorf
Chef: Roland Grosse

Sandvik Saws and Tools, Düsseldorf
Chef: Björn Hedlund

Sandvik Process Systems GmbH, Fellbach
Chef: Håkan Olofsson

Sandvik Automation GmbH, Viernheim
Chef: Arne Cederqvist

Sandvik Kosta GmbH, Renningen
Chef: Johann Taps

ÖSTTYSKLAND

Sandvik International Representative Office, Berlin

Chef: Göran Wretås

ÖSTERRIKE

Sandvik in Austria Ges.m.b.H., Wien

Chef: Helmut Stix

Sandvik Process Systems Ges.m.b.H., Wien

Chef: Otto Weinhold

NORDAMERIKA

CANADA

Sandvik Canada, Inc., Mississauga, Ont.

Chef: Steve Boneham

Sandvik Process Systems Canada Ltd., Guelph, Ont.

Chef: Colin Crane

Sandvik Tube, Inc., Arnprior, Ont.

Chef: Steve Boneham

USA

Sandvik, Inc., Fair Lawn, NJ

Chef: Bert A. Fernaeus

Sandvik Coromant Company,

Fair Lawn, NJ

Chef: Bert A. Fernaeus

Sandvik Rock Tools, Inc., Bristol, VA

Chef: Bruce Belden

Sandvik Steel Company, Scranton, PA

Chef: Bengt Nelson

Sandvik Saws and Tools Company,

Scranton, PA

Chef: Hans Norman

Sandvik Process Systems, Inc.,

Totowa, NJ

Chef: Edward Scott

Triangle Grinding, Inc., Houston, TX

Chef: Lewis Humke

Diamant Bort Stratabit, Inc., Houston, TX (50%)

Chef: Ed Williams

Sandvik Special Metals Corp.,

Kennewick, WA

Chef: Eugene R. Astley

Windsor Corp., Milan, TN

Chef: Steve Boneham

Sandvik Latin America, Inc.,

Coral Gables, FL

Chef: Bertil von Essen

LATINAMERIKA

ARGENTINA

Sandvik Argentina S.A.C. e I.,

Buenos Aires

Chef: Björn Karlsson

BRASILIEN

Sandvik do Brasil S.A., São Paulo

Chef: Giancarlo Tazzioli

CHILE

Sandvik Chilena Ltda, Santiago

Chef: Jorge Durney

COLOMBIA

Sandvik Colombia S.A., Bogotá

Chef: Victor Manuel Angel

CUBA

AB Sandvik International

Representative Office, Havanna

Chef: Gunnel Källström

MEXICO

Sandvik de México S.A. de C.V.,

Mexico City

Chef: Björn von Malmborg

Tungstemex S.A. de C.V., Mexico City

Chef: Ruben Hernandez

HK Porter Company de México S.A.,

Mexico City

Chef: Jorge Rodino

PERU

Sandvik del Perú S.A., Lima

Chef: Hanns Knorr

Barrenas Sandvik Andina S.A.,

Arequipa

Chef: Hanns Knorr

VENEZUELA

Sandvik Venezuela C.A., Caracas

Chef: Faustino Menendez

AFRIKA

ALGERIET

Sandvik S.A. Bureau de Liaison, Alger

Chef: Michel Brand

KENYA

Sandvik Kenya Ltd., Nairobi

Chef: Bengt Karlsson

SYDAFRIKA

Sandvik (Pty) Ltd., Benoni

Chef: Tore Lundberg

ZAMBIA

Sandvik (Zambia) Ltd., Ndola

Chef: Hans Lundström

ZIMBABWE

Sandvik (Pvt) Ltd., Harare

Chef: James C. MacGregor-Sim

ASIEN

FILIPPINERNA

Sandvik Philippines, Inc., Manila

Chef: Tan Kian Hoe

HONGKONG

Sandvik Hongkong Ltd., Hongkong

Chef: Ivo Oja

INDIEN

Sandvik Asia Ltd., Poona

Chef: Åke Janson

JAPAN

Sandvik K.K., Kobe

Chef: Börje Skog

Anders Wallin (1.7. 1988)

Steebide International AB, Tokyo

Chef: Isao Yamamoto

KINA

AB Sandvik International

Representative Office, Beijing

Chef: George Jones

KOREA

Sandvik Korea Co. Ltd., Seoul (49%)

Chef: Rolf Palmen

MALAYSIA

Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.,

Kuala Lumpur

Chef: Krister Brobeck

PAKISTAN

AB Sandvik International

Liaison Office, Karachi

Chef: Ahmad Shabir

SINGAPORE

Sandvik South East Asia Pte. Ltd.,

Singapore

Chef: Åke Friberg

Sandvik Trading Singapore Pte. Ltd.,

Singapore

Chef: Åke Friberg

TAIWAN

Sandvik Taiwan Ltd., Taipei

Chef: Ivo Oja

THAILAND

Sandvik Thailand Ltd., Bangkok

Chef: Anucha Kittanamongkolchai

TURKIET

Sandvik Istanbul Tiçaret Ltd., Şti.,

Istanbul

Chef: Sune Persson

AUSTRALIEN – NYA ZEELAND

AUSTRALIEN

Sandvik Australia Pty. Ltd., Smithfield

Chef: Alan S. Bellis

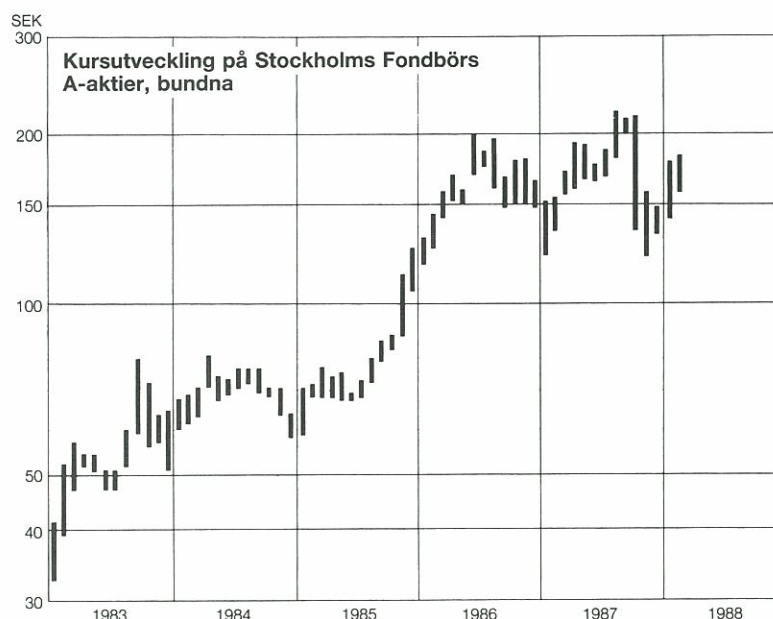
NYA ZEELAND

Sandvik New Zealand Ltd., Pakuranga

Chef: Peter Wells

Uppgifterna avser april 1988

Sandvik-aktien

DATA PER AKTIE¹, SEK

	1987	1986	1985	1984	1983
Resultat ²	19:80	16:45	15:40	9:70	-1:-
Resultat ² inkl andelar i intresseföretag	20:15	16:85	15:85	10:05	-0:80
Resultat ² efter full konvertering	19:45	16:05	15:10	9:70	-0:65
Resultat efter betald skatt	26:35	22:65	23:15	14:10	-7:10
Justerat eget kapital	110:60	95:50	82:85	67:45	58:50
Justerat eget kapital efter full konvertering	108:85	93:95	81:20	66:40	57:75
Utdelning (1987 enligt förslag)	4:25	3:50	2:62	1:88	1:50
Direktavkastning ³ , %	3,0	2,3	2,2	3,1	2,5
Utdelningsandel ⁴ , %	21	21	17	19	/
Börskurser A bundna, årshögsta	220	200	125	81	80
årslägsta	122	118	59	58	33
vid årets slut	140	150	117	60	61
Börskurser B fria, årshögsta	220	205	133	82	76
årslägsta	119	124	59	58	34
vid årets slut	140	148	124	60	58
P/E-tal ⁵	7,1	9,1	7,6	6,2	/
Börskurs i % av justerat eget kapital ⁶	127	157	141	89	104
Genomsnittligt antal omsatta aktier per dag på					
Stockholms Fondbörs, A bundna	12.008	20.627	35.017	15.581	24.996
B fria	15.128	10.555	14.166	14.753	7.908

1 Uppgifterna för 1983-1985 justerade för 1986 års split och fondemission

2 Resultat efter beräknad full skatt

3 Utdelning dividerad med börskursen för A-aktier vid årets slut

4 Utdelning dividerad med resultatet per aktie efter beräknad full skatt

5 Börskursen för A-aktier vid årets slut i relation till resultat per aktie

6 Börskursen för A-aktier vid årets slut i % av justerat eget kapital per aktie

Kompletterande definitioner, se sid 21.

DE STÖRSTA AKTIEÄGARNA I SANDVIK AB
(MARS 1988)

	I % av röst- värdet	I % av antal aktier
Skanska AB.....	25,4	21,1
Sparbankernas Aktiefonder	10,3	11,3
Allmänna Pensionsfonden, Fjärde Fondstyrelsen.....	5,6	5,7
Handelsbankens Pensionsstiftelse ...	5,0	4,1
Försäkringsbolaget SPP.....	4,9	4,1
Skandia	4,1	4,2
PKbankens Aktiefonder	3,5	3,1
Skandinaviska Bankens Pensionsstiftelse	2,3	1,9
AB Custos	1,7	1,8
Trygg-Hansa	1,3	2,0
Pensionskassan SHB Försäkringsförening	1,3	1,0
Arbetsmarknadsförsäkringar Pensionsförsäkrings AB (AMF)	1,2	1,0

Vid full konvertering av båda konverteringslånen kommer antalet aktier att öka med 2.143.045 st eller med 4,1 % jämfört med läget den 31.12.1987.

Se även not 25 sid 26.

ANALYSER

Följande företag har under de senaste två åren skrivit företagsanalyser om Sandvik:

Aktiv Placering
Aros Fondkommission
Carnegie
Enskilda Securities (UK)
Goldman, Sachs & Co (UK)
James Capel & Co (UK)
Kleinwort Grieveson Securities (UK)
Handelsbanken
Hägglöf & Ponsbach Fondkommission AB
Phillips & Drew (UK)
Reinheimer Nordberg (US)
Sparbankernas Aktiefonder
Warburg Securities (UK)
Öhman Investkonsult

AKTIERNAS FÖRDELNING I SANDVIK AB
(MARS 1988)

Ägare till antal aktier	Antal aktie- ägare	% av alla aktie- ägare	Äger tillsam- mans st aktier	% av aktie- kapitalet	Medel- tal aktier per ägare
Högst 500	18.548	82,9	2.166.880	4,1	117
500-1.000	1.866	8,3	1.269.468	2,4	680
1.001-10.000	1.748	7,8	4.163.274	7,9	2.382
10.001-100.000	175	0,8	4.572.710	8,7	26.130
Fler än 100.000	49	0,2	40.440.127	76,9	825.309
	22.386	100,0	52.612.459	100,0	2.350

KONVERTIBLA LÅN

Sandvik har utgivit två konvertibla lån:

1977 upptogs ett konvertibelt lån på 35 MUSD till 6 1/4 % ränta och med konverteringstid 2.1.1978-8.3.1988. Vid full konvertering kommer antalet aktier att öka med 850.436 st eller med 1,6 % jämfört med läget den 31.12.1987. Aktiekapitalet kommer att öka med 21 MSEK.

1985 upptogs ett konvertibelt förlagslån på 103 MSEK till 12 % ränta riktat till de anställda. Detta lån kan konverteras 1.3.1988-15.3.1992. Vid full konvertering kommer antalet aktier att öka med 1.292.609 st eller med 2,5 % jämfört med läget den 31.12.1987. Aktiekapitalet kommer att öka med 32 MSEK.

Fem år i sammandrag

	1987	1986	1985	1984	1983
Fakturerad försäljning, MSEK	13.241	12.721	12.518	11.299	10.119
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	1.895	1.724	1.610	1.013	-179
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter, MSEK	1.893	1.678	1.609	940	-776
Resultat per aktie, SEK	19:80	16:45	15:40	9:70	-1:-
Utdelning per aktie (1987 enligt förslag), SEK	4:25	3:50	2:62	1:88	1:50
Justerat eget kapital, MSEK	5.809	4.978	4.248	3.455	2.986
Soliditet, %	36	34	33	28	26
Andel riskbärande kapital, %	46	44	43	38	36
Skuldsättningsgrad, ggr	0,8	1,0	1,1	1,5	1,7
Räntetäckningsgrad, ggr	5,1	4,4	4,6	2,2	0,8
Kapitalomsättningshastighet, %	82	87	93	89	80
Likvida medel, MSEK	4.245	3.776	2.866	2.198	1.050
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, %	19,2	18,4	20,5	15,4	-1,6
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, efter inflation, %	13,3	14,7	14,1	6,6	-9,9
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,5	21,9	21,3	19,9	6,8
Investeringar i anläggningar, MSEK	675	669	548	362	295
Kassaflöde, MSEK	553	1.099	1.185	1.383	804
Medelantal anställda	25.144	24.033	23.905	23.994	25.687

Definitioner av ovanstående begrepp, se sid 21.

Kompletterande uppgifter per aktie i avsnittet Sandvik-aktien sid 36.

EKONOMISK INFORMATION

Bokslutskommuniké mars
 Årsredovisning april
 Rapport 1:a kvartalet maj
 Halvårsrapport augusti
 Rapport 3:e kvartalet november

Ekonomisk information kan beställas från
 Sandvik AB
 Koncernstab Samhällskontakt
 811 81 Sandviken
 Tel 026-26 10 41